

Lovforslag nr. L 10. Fremsat den 7. februar 1984 af justitsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af konkursloven, gældsbrevsloven og lov om retsafgifter

(Betalingsstandsning, gældssanering m.v.)

§ 1

I konkurslov nr. 298 af 8. juni 1977, som ændret ved lov nr. 260 af 8. juni 1979, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, ændres »eller konkurs« til: », gældssanering eller konkurs.«

2. I § 1, stk. 2, ændres »virkningerne af anmeldelse om betalingsstandsning efter § 16,« til: »en betalingsstandsning,«.

3. I § 1, stk. 3, ændres »om konkurs« til: »om gældssanering eller konkurs«.

4. I § 1 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Selv om en begæring om gældssanering ikke fører til kendelse om gældssanering, regnes dagen for begæringens modtagelse dog for fristdag, hvis begæring om konkurs eller akkordforhandling modtages inden tre uger efter, at begæringen blev tilbagekaldt, eller gældssanering blev nægtet.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

5. I § 1, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »akkordforhandling« til: »akkordforhandling eller gældssanering«.

6. I § 3, stk. 1, § 7, stk. 1, § 9, stk. 1, og § 72, stk. 1, og stk. 2, 2. pkt., ændres »eller

akkordforhandling« til: »akkordforhandling eller gældssanering«.

7. I § 9, stk. 2, ændres »eventuelt bistår ham« til: »er beskikket som tilsyn for den pågældende«.

8. Kapitel 2 affattes således:

»Kapitel 2

Betalingsstandsning

§ 10. En skyldner, der ikke mener sig i stand til at opfylde sine forpligtelser, kan anmelde, at skyldneren har standset sine betalinger.

Stk. 2. Anmeldelsen skal indeholde skyldnerens forslag til, hvem der skal beskikkes som tilsyn under betalingsstandsningen, samt en erklæring fra den pågældende om, at denne er villig hertil og opfylder betingelserne i § 238. Anmeldelsen er uden virkning, hvis den ikke indeholder disse oplysninger.

§ 11. Skifteretten beskikker straks ved anmeldelsens modtagelse et tilsyn for skyldneren. Skifteretten er ikke bundet af skyldnerens forslag til, hvem der skal beskikkes som tilsyn.

Stk. 2. Samtidig fastsætter skifteretten tidspunktet for et møde med fordringshaverne. Mødet skal afholdes inden tre uger fra anmeldelsens modtagelse.

Stk. 3. Skifteretten kan efter tilsynets begæring bestemme, at der skal stilles passende

sikkerhed for omkostningerne ved tilsynets virksomhed. Skifteretten kan undtagelsesvis bestemme, at omkostninger, der ikke kan dækkes af skyldnerens midler, betales af statskassen.

§ 12. Tilsynet skal senest en uge efter beskikkelsen udsende en meddelelse om betalingsstandsningen til samtlige kendte fordringshavere med genpart til skifteretten. Meddelelsen skal vedlægges skyldnerens senest foreliggende årsregnskab eller efter omstændighederne uddrag heraf. Meddelelsen skal endvidere indeholde:

- 1) oplysning om skyldnerens vigtigste aktiver og passiver samt så vidt muligt en kreditorfortegnelse med angivelse af stillede sikkerheder,
- 2) oplysning om skyldnerens regnskabsføring,
- 3) en redegørelse for årsagerne til og formålet med betalingsstandsningen, og
- 4) oplysning om tidspunktet for mødet med fordringshaverne.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at tilsynet sammen med den i stk. 1 nævnte meddelelse skal udsende en nærmere angivet vejledning om fordringshavernes retsstilling under betalingsstandsning.

§ 13. Skifteretten tager i forbindelse med mødet med fordringshaverne stilling til, om betalingsstandsningen kan opretholdes, jfr. § 16 c.

Stk. 2. Udebliver skyldneren fra mødet uden lovligt forfald, træffer skifteretten bestemmelse om, at betalingsstandsningen opføres.

Stk. 3. Opretholdes betalingsstandsningen, træffer skifteretten efter begæring afgørelse om beskikkelse af et andet tilsyn eller om ændring af tilsynets sammensætning. Desuden kan de spørgsmål, der er nævnt i § 14, stk. 1, og § 16 a, behandles.

§ 14. Skifteretten kan efter begæring nedsætte et kreditorudvalg med højst 3 medlemmer.

Stk. 2. Er der nedsat et kreditorudvalg, skal tilsynet løbende holde udvalget underrettet om betalingsstandsningens forløb.

§ 15. Skyldneren må ikke foretage dispositioner af væsentlig betydning uden tilsynets samtykke. Betaling af gæld må kun ske i overensstemmelse med konkursordenen, eller hvis betaling er nødvendig for at afværge tab.

Stk. 2. Skyldneren skal aflægge regnskab over for tilsynet efter dettes nærmere bestemmelse.

Stk. 3. Tilsynet kan antage fornøden sagkyndig bistand.

Stk. 4. Er der nedsat et kreditorudvalg, skal tilsynet forud underrette udvalget om påtænkte, særligt væsentlige dispositioner. Endvidere skal tilsynet forud underrette fordringshaverne om sådanne dispositioner, medmindre de er nødvendige af hensyn til bevarelsen af skyldnerens virksomhed, rimelig varetagelse af fordringshavernes fælles interesser i øvrigt eller erhvervelsen af dagliglivets fornødenheder.

Stk. 5. Såfremt fordringshavere, der repræsenterer en fjerdedel af de kendte usikrede fordringshavere, gør indsigelse mod gennemførelsen af påtænkte dispositioner som nævnt i stk. 4, må disse kun gennemføres, såfremt tilsynet indkalder fordringshaverne til et møde, og et flertal af de mødte fordringshavere godkender dispositionerne. I begge henseender er fordringernes beløb afgørende. Har der været udsendt underretning til fordringshaverne, jfr. stk. 4, 2. pkt., skal indsigelsen være kommet frem til tilsynet inden 7 dage efter underretningens afsendelse.

§ 16. Under betalingsstandsningen kan arrest eller udlæg ikke foretages i skyldnerens aktiver, og skyldnerens ejendom kan ikke tages til brugeligt pant. Dette gælder dog ikke for pantefordringer, som ikke ville kunne omstødes i tilfælde af konkurs. Krav, som skyldneren erhverver under betalingsstandsningen, kan ikke berigtiges ved modregning med fordringer på skyldneren, som er erhvervet før fristdagen.

Stk. 2. Der kan ikke ske rådighedsberøvelse på grundlag af arrest, og der kan ikke ske rådighedsberøvelse eller søges fyldestgørelse på grundlag af udlæg, som ville bortfalde i tilfælde af konkurs, medmindre udlæg er foretaget på grundlag af en pantefordring, som ikke ville kunne omstødes. Skifteretten kan dog bestemme, at der kan foretages rådighedsberøvelse.

Stk. 3. Ved udlæg i fordringer finder retsplejelovens § 523, stk. 2–4, tilsvarende anvendelse. Udlagte fordringer kan indkræves, når de forfalder. Betales udlagte fordringer, forbliver det indkomne beløb i fogedrettens besiddelse.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 2 medfører ikke tab af en af udlægget følgende sikkerhedsret.

§ 16 a. Såfremt det må anses for nødvendigt af hensyn til betalingsstandsningens formål, kan skifteretten, når skyldneren med tilsynets samtykke fremsætter begæring herom, bestemme, at der ikke skal kunne foretages udlæg eller rådighedsberøvelse eller søges fyldestgørelse på grundlag af pantefordringer, som ikke ville kunne omstødes i tilfælde af konkurs.

Stk. 2. Træffer skifteretten afgørelse efter stk. 1, skal skyldneren betale løbende ydelser på de i stk. 1 nævnte pantefordringer, efterhånden som de forfalder. Med henblik på betalingen af disse ydelser kan skifteretten bestemme, at skyldneren med passende mellemrum skal indbetale nærmere fastsatte beløb på en særskilt konto i bank eller sparekasse. Tilsynet afgiver straks indberetning til skifteretten, såfremt indbetaling ikke er sket senest 7 dage efter betalingsfristen ifølge skifterettens afgørelse.

Stk. 3. Skifteretten kan bestemme, at stk. 2 ikke skal gælde med hensyn til bestemte pantefordringer, som ikke kan forventes dækket af pantet.

§ 16 b. Er en ydelse, for hvilken der skal svares vederlag, overgivet til skyldneren, efter at skifteretten har modtaget anmeldelse om betalingsstandsning, kan ydelsen kræves tilbage, medmindre tilsynet tiltræder aftalen. Er forfaldstid for modydelsen ikke kommet, skal der på opfordring stilles sikkerhed for denne.

Stk. 2. Er der rådet således over ydelsen, at den ikke kan tilbageleveres i væsentligt uforandret stand, og kommer skyldneren senere under konkurs, svarer boet vederlag efter reglen i § 94, nr. 2. Har konkursboet rådet over ydelsen, svares vederlag dog efter reglen i § 93, nr. 3.

§ 16 c. Skifteretten træffer bestemmelse om, at betalingsstandsningen ophører:

- 1) hvis betalingsstandsningen savner et rimeligt formål,
- 2) hvis skyldneren ikke samarbejder loyalt, eller
- 3) hvis der iøvrigt ikke på betryggende måde arbejdes på at opnå en samlet ordning med kreditorerne.

Stk. 2. Tilsynet skal straks give skifteretten underretning, såfremt det viser sig, at en af de i stk. 1 nævnte omstændigheder foreligger.

Stk. 3. Inden skifteretten træffer afgørelse efter stk. 1, skal der gives skyldneren, tilsynet og de eventuelt fremmødte fordringshavere lejlighed til at udtale sig. Der kan eventuelt gives skyldneren en kort frist til at indlede nyt samarbejde.

§ 16 d. Betalingsstandsningen ophører endvidere, hvis:

- 1) skyldneren tilbagekalder anmeldelsen,
- 2) forhandling om tvangsakkord åbnes,
- 3) gældssanerings sag indledes,
- 4) konkursdekret afsiges, eller
- 5) tre måneder fra fristdagen er forløbet.

Stk. 2. Skifteretten kan under ganske særlige omstændigheder forlænge den i stk. 1, nr. 5, nævnte frist med indtil tre måneder ad gangen, hvis skyldneren anmoder herom inden fristens udløb. Fristen kan dog ikke forlænges ud over i alt et år fra fristdagen. En anmodning om forlængelse skal være skriftlig og indeholde en redegørelse for baggrunden for og formålet med forlængelsen. Anmodningen skal være vedlagt en udtalelse fra tilsynet og, hvis der er nedsat et kreditorudvalg, tillige en udtalelse fra dette. Skifteretten kan indkalde fordringshaverne til et møde, jfr. § 13, med henblik på at drøfte spørgsmålet om forlængelse.

Stk. 3. Ophører betalingsstandsningen efter stk. 1, nr. 1, eller efter § 13, stk. 1–2, eller § 16 c, eller forlænger skifteretten fristen efter stk. 2, skal tilsynet inden en uge give meddelelse herom til samtlige kendte fordringshavere.«

9. Efter § 23 indsættes:

»§ 23 a. Har fordringshaveren eller skyldneren lovligt forfald, eller taler ganske særlige omstændigheder i øvrigt derfor, kan skifteretten give en kort udsættelse med behandlingen af konkursbegæringen.«

10. § 24. affattes således:

»§ 24. Søger skyldneren en ordning med fordringshaverne, og skønner skifteretten, at der er rimelig udsigt til, at en ordning kan opnås, kan afgørelsen om konkurs udsættes på skyldnerens begæring. Skyldneren skal samtidig med begæringen fremkomme med et forslag til, hvem der skal beskikkes som tilsyn under udsættelsen, samt en erklæring fra den pågældende om, at denne er villig hertil og opfylder betingelserne i § 238.

Stk. 2. Udsætter skifteretten afgørelsen om konkurs efter stk. 1, finder reglerne i §§ 11–16 c tilsvarende anvendelse. Skifteretten kan dog i tilfælde, hvor udsættelse sker under betalingsstandsning, bestemme, at § 11, stk. 2, jfr. § 13, ikke skal finde anvendelse, og at tilsynet i stedet for meddelelse og oplysninger efter § 12 alene skal udsende en meddelelse om udsættelsen til fordringshaverne med genpart til skifteretten.

Stk. 3. Udsættelse efter stk. 1 kan gives med indtil tre måneder. § 16 d, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Tilbagekaldes eller afslås konkursbegæringen, efter at der har været givet udsættelse efter stk. 1, eller forlænger skifteretten fristen, skal tilsynet inden en uge give meddelelse herom til samtlige kendte fordringshavere.«

11. I § 25, *stk. 3*, ændres »§ 24, stk. 1–3,« til: »§ 24, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2,«.

12. I § 42, *stk. 1*, ændres »ved konkursdekretets afsigelse« til: »på fristdagen«.

13. I § 42 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Modregning mellem fordringer, som begge er erhvervet efter fristdagen, men inden konkursdekretets afsigelse, kan ske efter reglerne i stk. 1.«

Stk. 2–3 bliver herefter stk. 3–4.

14. I § 87 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»*Stk. 3.* Rimelige omkostninger ved bestræbelser for realisation af pantet tilsvares af den, som overtager pantet på auktionen.

Stk. 4. Reglerne i stk. 1–3 finder tilsvarende anvendelse ved underhåndssalg.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 5.

15. I § 88 ændres »§ 87, stk. 2 eller 3,« til: »§ 87, stk. 2, 3 eller 5,«.

16. § 94 affattes således:

»§ 94. Derefter betales i lige forhold:

- 1) Rimelige omkostninger ved forsøg på at tilvejebringe en samlet ordning af skyldnerens økonomiske forhold ved rekonstruktion, afvikling, akkord eller på anden måde.
- 2) Anden gæld, som skyldneren efter fristdagen har pådraget sig med samtykke af et af skifteretten beskikket tilsyn.
- 3) Rimelige omkostninger ved påbegyndt likvidation af et aktieselskab eller anpartsselskab.
- 4) Retsafgiften.«

17. I § 133, *stk. 3*, ændres »§ 205« til: »§ 246«.

18. I § 135 og i § 151, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »kapitel 26« til: »kapitel 31«.

19. I § 163, *2. pkt.*, ændres »konkursens begyndelse« til: »konkursdekretets afsigelse«.

20 I § 168, *stk. 2*, ændres »§ 13« til: »§ 15«.

21. § 171 affattes således:

»§ 171. Fra akkordforhandlingens åbning og indtil dens slutning kan arrest eller udlæg ikke foretages i skyldnerens aktiver, og skyldnerens ejendom kan ikke tages til brugeligt pant. Dette gælder dog ikke for fordringer, som ikke berøres af akkorden.

Stk. 2. Der kan ikke ske rådighedsberøvelse på grundlag af arrest, og der kan ikke ske rådighedsberøvelse eller søges fyldestgørelse på grundlag af udlæg, som efter § 184 vil tabe sin retsvirkning, hvis akkorden stadfæstes. Ved udlæg i fordringer finder retsplejelovens § 523, stk. 2–4, tilsvarende anvendelse. Udlagte fordringer kan indkræves, når de forfalder. Betales udlagte fordringer, forbliver det indkomne beløb i fogedrettens besiddelse.«

22. Efter *afsnit III* indsættes:

»*Afsnit IV*
Gældssanering
Kapitel 25

Gældssaneringens betingelser og indhold

§ 197. Skifteretten kan efter en skyldners begæring afsige kendelse om gældssanering, såfremt:

- 1) skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til og ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og
- 2) skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt taler derfor.

Stk. 2. Ved anvendelsen af stk. 1, nr. 2, skal der navnlig lægges vægt på skyldnerens interesse i gældssanering, gældens alder, omstændighederne ved dens pådragelse og hidtidige afvikling samt skyldnerens forhold under gældssaneringsagen.

Stk. 3. Kendelse om gældssanering kan kun afsiges for så vidt angår skyldnere, som er fysiske personer.

§ 198. Kendelse om gældssanering kan gå ud på bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld. I forbindelse med nedsættelse kan der træffes bestemmelse om henstand med og afdragsvis betaling af den del af gælden, som fortsat skal bestå.

§ 199. Kendelse om gældssanering omfatter fordringer, der er stiftet inden gældssaneringsagens indledning, jfr. § 206. Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten bestemme, at kendelsen kun skal omfatte fordringer, der er stiftet inden et af skifteretten fastsat tidligere tidspunkt.

Stk. 2. Kendelse om gældssanering omfatter dog ikke pantefordringer i det omfang, pantet strækker til. Pantehaverne bindes derimod af kendelsen for så vidt angår den del af deres personlige fordring mod skyldneren, som ikke dækkes af pantet.

§ 200. Ved kendelse om gældssanering bortfalder gaveløfter, krav på renter af de af kendelsen omfattede fordringer for tiden efter indledning af gældssanerings sag og krav på konventionalbod i det omfang, boden ikke er erstatning for lidt tab.

Stk. 2. De øvrige i § 98 nævnte krav har ved gældssanering samme stilling som de almindelige fordringer.

Stk. 3. I øvrigt skal fordringshaverne behandles lige, medmindre de samtykker i en mindre gunstig behandling.

§ 201. Bestemmelserne i kapitel 6 finder tilsvarende anvendelse på gældssanering. I stedet for konkursdekretets afsigelse træder gældssaneringsagens indledning, jfr. § 206.

Kapitel 26

Behandling af begæringer om gældssanering

§ 202. Begæring om gældssanering skal ledsages af en opgørelse over skyldnerens aktiver og passiver, en fortegnelse over fordringshaverne, oplysning om skyldnerens og den øvrige husstands indkomst samt øvrige oplysninger af betydning for skifterettens afgørelse om, hvorvidt gældssanerings sag skal indledes. Begæringen skal ledsages af skyldnerens erklæring på tro og love om rigtigheden af de afgivne oplysninger og om, at skyldneren har givet oplysning om alt, hvad skyldneren ejer og skylder.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke oplysninger der skal ledsage en begæring, og kan bestemme, at der skal anvendes en særlig blanket.

Stk. 3. Skifteretten afviser en begæring, der ikke opfylder kravene i stk. 1 eller i regler, der er fastsat i medfør af stk. 2. Det samme gælder, når der efter de foreliggende oplysninger ikke er rimelig udsigt til, at der kan afsiges kendelse om gældssanering. En begæring, der afvises efter 1. eller 2. pkt., anses ikke for modtaget.

§ 203. Skifteretten kan bestemme, at skyldneren skal stille passende sikkerhed for omkostningerne ved gældssaneringsagens behandling.

§ 204. Skifteretten indkalder snarest muligt skyldneren til et møde. Under mødet afkræver skifteretten skyldneren nærmere oplysninger om skyldnerens og skyldnerens husstands forhold samt andre oplysninger af betydning for afgørelsen af, om gældssanerings sag skal indledes.

Stk. 2. Medmindre skifteretten under mødet træffer afgørelse om, at gældssanerings sag ikke skal indledes, jfr. § 205, vejleder den skyldneren om betydningen af gældssanering og om fremgangsmåden ved sagens videre behandling.

Stk. 3. Indkaldelsen skal indeholde oplysning om formålet med mødet og om, at

skyldneren skal møde personligt, samt om virkningen af, at skyldneren udebliver fra mødet, jfr. § 205, stk. 1, nr. 2. I indkaldelsen opfordres skyldneren til at medbringe dokumenter m.v. til belysning af de i § 202, stk. 1 og 2, nævnte forhold.

205. Skifteretten nægter at indlede gælds-sanerings-sag, hvis:

- 1) Der på det foreliggende grundlag ikke er rimelig udsigt til, at der kan afsiges kendelse om gældssanering.
- 2) Skyldneren uden lovligt forfald udebliver fra det i § 204 nævnte møde.
- 3) Skyldneren ikke stiller sikkerhed for omkostningerne, jfr. § 203.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1 træffes efter anmodning ved kendelse.

Kapitel 27

Behandling af sager om gældssanering

§ 206. Gældssanerings-sagen anses for indledt ved skifterettens afgørelse herom.

§ 207. Fra gældssanerings-sagens indledning og indtil dens slutning kan arrest eller udlæg ikke foretages i skyldnerens aktiver, og skyldnerens ejendom kan ikke tages til brugeligt pant. Dette gælder dog ikke for fordringer, som ikke berøres af en kendelse om gældssanering.

Stk. 2. Der kan ikke ske rådighedsberøvelse på grundlag af arrest, og der kan ikke ske rådighedsberøvelse eller søges fyldestgørelse på grundlag af udlæg, som efter § 221 vil tabe sin retsvirkning ved kendelse om gældssanering. Ved udlæg i fordringer finder retsplejelovens § 523, stk. 2-4, tilsvarende anvendelse. Udlagte fordringer kan indkræves, når de forfalder. Betales udlagte fordringer, forbliver det indkomne beløb i fogedrettens besiddelse.

§ 208. Straks efter gældssanerings-sagens indledning indrykker skifteretten en bekendtgørelse i Statstidende med opfordring til enhver, der har fordring eller andet krav mod skyldneren, til at anmelde deres krav til skifteretten inden 4 uger efter bekendtgørelsen. Når særlige grunde taler derfor, kan skifteretten fastsætte en længere frist, dog højst 8 uger. Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten bestemme, at bekendtgørelsen

desuden skal indrykkes i et almindeligt læst blad.

Stk. 2. Genpart af bekendtgørelsen sendes straks til alle fordringshavere, som er eller bliver skifteretten bekendt.

§ 209. Fordringer, der bestrides af skyldneren, behandles foreløbig, som om de ikke var bestridt.

Stk. 2. Bestrides en fordring af skyldneren, skal dette meddeles fordringshaveren ved anbefalet brev eller på anden betryggende måde.

§ 210. Skifteretten opregner skyldnerens aktiver og passiver og udarbejder en oversigt over skyldnerens status. Statusoversigten skal indeholde:

- 1) En angivelse af skyldnerens aktiver med oplysning om, hvorvidt og i hvilket omfang aktiverne er behæftet med ejendomsforbehold, pant eller anden sikkerhedsret.
- 2) Hver enkelt fordringshavers navn og adresse samt de enkelte fordringers størrelse og alder, eventuelle fortrinsstilling eller eventuelle bortfald i medfør af § 200, stk. 1. Fordringer, som skyldneren bestrider, opføres med bemærkning herom.

Stk. 2. Skifteretten udarbejder endvidere en redegørelse for de vigtigste årsager til skyldnerens økonomiske situation og anfører, hvorvidt der foreligger dispositioner eller retsskridt, som bør søges omstødt.

Stk. 3. Skifteretten anmoder det sociale udvalg om at fremkomme med oplysninger af betydning for sagen, herunder om udvalgets muligheder for gennem rådgivning at bistå skyldneren under afviklingen af den del af gælden, som fortsat skal bestå i tilfælde af gældssanering.

Stk. 4. De i stk. 1-3 nævnte oplysninger m.v. skal foreligge snarest muligt efter udløbet af den i § 208, stk. 1 nævnte frist.

§ 211. Skifteretten kan afkræve offentlige myndigheder oplysninger, der må anses for nødvendige for gældssanerings-sagen.

§ 212. Skifteretten nægter gældssanering:

- 1) hvis der på grundlag af de tilvejebragte oplysninger ikke er rimelig udsigt til, at der kan afsiges kendelse om gældssanering,

- 2) hvis skyldneren ikke loyalt medvirker ved sagens oplysning, eller
 3) hvis skyldneren uden lovligt forfald udebliver fra det i § 214 nævnte møde.

Stk. 2. Afgørelse om at nægte gældssanering efter stk. 1, nr. 1-2, kan træffes på hvert trin af sagens behandling. Skyldneren skal have lejlighed til at udtale sig, inden gældssanering nægtes efter stk. 1, nr. 1 eller 2. Afgørelser efter stk. 1 træffes efter anmodning ved kendelse.

§ 213. Efter at de i § 210 nævnte oplysninger m.v. er tilvejebragt, opfordrer skifteretten skyldneren til inden en af skifteretten fastsat frist at fremkomme med forslag til gældens sanering, herunder til indholdet af en eventuel ordning til afvikling af den del af gælden, som fortsat skal bestå. Forslaget skal ledsages af en opgørelse af skyldnerens og den øvrige husstands indtægter og udgifter.

§ 214. Når skifteretten har modtaget skyldnerens forslag, indkalder den med et varsel på mindst 2 uger skyldneren og samtlige kendte fordringshavere og indehavere af særligt sikrede krav til et møde til behandling af skyldnerens forslag. Når forholdene taler derfor, indkaldes desuden en repræsentant for det sociale udvalg til mødet. Indkaldelsen skal ske ved anbefalet brev eller på anden betryggende måde og vedlægges skyldnerens forslag samt de i § 210 nævnte oplysninger.

Stk. 2. Indkaldelsen bekendtgøres med samme varsel i Statstidende med oplysning om, hvor de i stk. 1 nævnte bilag ligger til eftersyn.

Stk. 3. Indkaldelse efter stk. 1 og 2 skal indeholde oplysning om følgerne af udeblivelse fra mødet.

§ 215. På mødet gennemgår skifteretten skyldnerens forslag og de tilvejebragte oplysninger. Skifteretten opfordrer de fremmødte til at udtale sig om forslaget og grundlaget for dette samt til at fremkomme med andre oplysninger af betydning for sagen.

Stk. 2. Skyldneren skal besvare spørgsmål fra skifteretten og fordringshaverne.

§ 216. En kendelse, der helt eller delvis tager skyldnerens forslag til følge, skal angive, hvilken del af skyldnerens gæld der berøres af kendelsen, med angivelse af den procent, hvortil fordringerne nedsættes.

Stk. 2. Uforfaldne fordringer kan kræves betalt samtidig med andre fordringer.

Stk. 3. Træffes der bestemmelse om, at skyldneren skal have henstand med betaling af den del af gælden, som fortsat skal bestå, skal kendelsen angive henstandsperiodens længde samt størrelsen af og forfaldstiden for de afdrag, som skyldneren skal betale i henstandsperioden.

Stk. 4. Endvidere skal kendelsen indeholde bestemmelse om, hvordan der skal forholdes med omtvistede og betingede fordringer. Bestemmelsen i § 182 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Tages skyldnerens forslag helt eller delvis til følge, vejleder skifteretten skyldneren om dennes retsstilling og om tilrettelæggelsen af skyldnerens betaling af afdrag i henstandsperioden.

§ 217. Åbnes der forhandling om tvangsakkord for skyldneren, udsættes behandlingen af sagen om gældssanering.

Stk. 2. Stadfæstes akkordforslaget, bortfalder gældssaneringsagen.

§ 218. Gældssaneringsagen anses for sluttet, når fristen for kære af skifterettens afgørelse om afvisning af begæring, jfr. § 202, stk. 3, eller om nægtelse af at indlede gældssaneringsag, jfr. § 205, eller vedrørende gældssanering, jfr. §§ 212 og 216, er udløbet, uden at kære er sket, eller når kæreinstansens kendelse er afsagt, eller når skyldnerens begæring er tilbagekaldt, eller når gældssaneringsagen er bortfaldet, jfr. § 217, stk. 2.

Stk. 2. Nægtes gældssanering, eller tilbagekaldes skyldnerens begæring, og er der sket bekendtgørelse efter § 208, skal skifteretten inden en uge efter sagens slutning give meddelelse herom til samtlige kendte fordringshavere.

Stk. 3. Tages skyldnerens forslag helt eller delvis til følge, bekendtgør skifteretten straks sagens udfald i Statstidende. Genpart af bekendtgørelsen sendes samtidig til samtlige kendte fordringshavere.

§ 219. Skifteretten kan antage en medhjælper til under skifterettens tilsyn at udføre de i §§ 208, 209, stk. 2, 210, 213–214, 216, stk. 5, og 218, stk. 2–3, nævnte forretninger.

Stk. 2. Skifteretten kan når som helst under gældssanerings sagen beskikke en advokat for skyldneren, hvis der er særligt behov for advokatbistand, og skyldneren opfylder den i retsplejelovens § 330, stk. 1, nr. 2, nævnte betingelse. Om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jfr. retsplejelovens kapitel 31.

§ 220. I det omfang skifteretten ikke har krævet sikkerhed efter § 203, afholdes omkostningerne ved gældssanerings sagens behandling af statskassen. Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten i forbindelse med sagens slutning bestemme, at omkostningerne skal erstattes af skyldneren.

Kapitel 28

Gældssanerings virkninger

§ 221. Tages skyldnerens forslag helt eller delvis til følge, anvendes reglerne om omstødelse i §§ 64–80.

Stk. 2. Dækning af en fordring, som ikke ville have været berørt af gældssaneringskendelsen, kan ikke omstødes.

§ 222. Krav på omstødelse gøres gældende af fordringshaverne ved søgsmål, medmindre skifteretten bestemmer andet.

Stk. 2. En sikkerhedsret, der omfattes af reglen i § 71, bortfalder, så snart gældssaneringskendelsen er endelig.

223. Senest på det i § 215 nævnte møde kan enhver fordringshaver, der omfattes af gældssaneringskendelsen, stille forslag om anlæg af omstødelssag. §§ 174, 175 og 186, stk. 1, 2.–4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Træffes der ikke bestemmelse om sagsanlæg, kan enhver fordringshaver selv anlægge sag, såfremt fordringshaveren giver meddelelse herom senest på det i § 215 nævnte møde.

Stk. 3. Omstødelssag skal anlægges senest fire uger efter gældssaneringskendelsens afsigelse.

§ 224. Dømmes der til omstødelse, bestemmes det i dommen, at det idømte skal erlægges til skifteretten, der heraf afholder sagens rimelige omkostninger og udlodder resten til de af gældssaneringskendelsen omfattede fordringshavere.

§ 225. Reglerne om sikringsakters betydning for adgangen til retsforfølgning finder tilsvarende anvendelse på gældssanering.

§ 226. Gældssaneringskendelsen har mellem skyldneren og de pågældende fordringshavere samme virkning som et retsforlig.

Stk. 2. Gældssaneringskendelsen er bindende også for fordringshavere, der ikke har meldt sig. Kendelsen befrier skyldneren for den del af en før gældssanerings sagens indledning, jfr. dog § 199, stk. 1, 2. pkt., stiftet gæld, som bortfalder ved kendelsen, såvel over for fordringshaveren selv som over for kautionister og andre, der hæfter for gælden.

Stk. 3. Gældssaneringskendelsen har ingen indflydelse på fordringshaveres rettigheder mod kautionister og andre, som hæfter tillige med skyldneren.

§ 227. Enhver overenskomst, hvorefter der af skyldneren eller af trediemand indrømmes nogen fordringshaver større fordele end hjemlet ved gældssaneringskendelsen, er ugyldig.

§ 228. Når ganske særlige hensyn til skyldneren taler derfor, kan skifteretten på begæring genoptage gældssanerings sagen med henblik på ændring af gældssaneringskendelsens henstands- og afdragsbestemmelser.

Stk. 2. Forinden skifteretten træffer afgørelse om ændring af gældssaneringskendelsens henstands- og afdragsbestemmelser, indkaldes skyldneren og fordringshaverne til et møde i skifteretten. Når forholdene taler derfor, indkaldes desuden en repræsentant for det sociale udvalg til mødet.

§ 229. Gældssaneringskendelsen kan på begæring af en fordringshaver ophæves af skifteretten:

1) hvis det oplyses, at skyldneren under gældssanerings sagen har gjort sig skyldig i svigagtigt forhold, eller

F.t.l. vedr. konkursloven m.m.

2) hvis skyldneren groft tilsidesætter sine pligter ifølge gældssaneringskendelsen.

Stk. 2. Forinden skifteretten træffer afgørelse efter stk. 1, indkaldes skyldneren og fordringshaverne til et møde i skifteretten. Når forholdene taler derfor, indkaldes desuden en repræsentant for det sociale udvalg til mødet.

Stk. 3. Ophæves en kendelse om gældssanering, bortfalder en for denne af trediemand stillet sikkerhed eller kaution, medmindre trediemand vidste eller burde vide, at de i stk. 1, nr. 1, beskrevne omstændigheder forelå, eller den pågældende har medvirket til, at skyldneren har tilsidesat sine pligter som anført i stk. 1, nr. 2.

§ 230. Tages skyldnerens bo under konkursbehandling, efter at der er afsagt kendelse om gældssanering, har de af gældssaneringskendelsen omfattede fordringshavere krav på udlæg i forhold til fordringernes beløb uden hensyn til den skete nedskrivning, men efter fradrag af afbetalinger. Udlægget i konkursboet i forbindelse med disse afbetalinger kan dog ikke overstige, hvad der efter gældssaneringskendelsen tilkommer de pågældende fordringshavere, medmindre kendelsen er bortfaldet efter § 229.

Kapitel 29

Gældssanering i konkurs

§ 231. Reglerne i dette kapitel anvendes:

- 1) Hvis skyldnerens bo, efter at der er indgivet begæring om gældssanering, tages under konkursbehandling.
- 2) Hvis en skyldner, hvis bo er taget under konkursbehandling, indgiver begæring om gældssanering inden skifterettens indkaldelse til afsluttende skiftesamling.

Stk. 2. Skifteretten kan anvende reglerne i dette kapitel, selv om begæring om gældssanering fra en skyldner, hvis bo er under konkursbehandling, indgives senere end nævnt i stk. 1, nr. 2.

Stk. 3. Er et konkursbo sluttet med regnskab og udlodning, jfr. §§ 151-152, og indgiver skyldneren begæring om gældssanering, kan skifteretten bestemme, at gældssanerings-sag alene skal indledes for så vidt angår de fordringer, som er nævnt i § 233. I så fald

39 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

finder reglerne i §§ 234-235 og 237 tilsvarende anvendelse.

§ 232. Kendelse om gældssanering i konkurs kan tidligst afsiges i forbindelse med boets slutning efter § 143 eller i forbindelse med skifterettens stadfæstelse af udkast til regnskab og udlodning, jfr. § 151.

Stk. 2. I øvrigt træffer skifteretten bestemmelse om, i hvilket omfang gældssanerings-sagens behandling skal afvente boets slutning.

§ 233. Kendelse om gældssanering i konkurs omfatter fordringer, der er stiftet inden konkursdekretets afsigelse, jfr. dog § 30. Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten bestemme, at kendelsen kun skal omfatte fordringer, der er stiftet inden et af skifteretten fastsat tidligere tidspunkt.

§ 234. Skifteretten tilvejebringer de yderligere oplysninger, som anses for nødvendige for en stillingtagen til begæringen om gældssanering, og som ikke er eller bliver tilvejebragt i forbindelse med behandlingen af konkursboet.

§ 235. Skifteretten kan overlade de i § 219, stk. 1, nævnte forretninger til konkursboets kurator eller skifterettens medhjælper.

§ 236. § 203 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Omkostningerne ved behandlingen af en sag om gældssanering i konkurs afholdes af konkursboet, jfr. § 93, nr. 2. Sluttes boet efter § 143, stk. 1, finder § 220, 1. pkt., tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten i forbindelse med gældssanerings-sagens slutning bestemme, at omkostningerne helt eller delvis skal afholdes af skyldneren.

§ 237. I øvrigt finder ved behandlingen af sager om gældssanering i konkurs reglerne i kapitel 25-28 anvendelse med de af forholdets natur følgende ændringer.«

Afsnit IV bliver herefter afsnit V, kapitel 25-27 bliver kapitel 30-32, og §§ 197-214 bliver §§ 238-255.

23. I § 200, *stk. 1*, der bliver § 241, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Det samme gælder ved anmeldelse i anledning af indledt gældssanerings sag, og når fordringen under indledt gældssanerings sag må anses for anerkendt af skyldneren.«

24. I § 206, stk. 1, der bliver § 247, stk. 1, ændres »§ 205« til: »§ 246«.

25. I § 207, stk. 2, der bliver § 248, stk. 2, ændres »§ 208« til: »§ 249«.

26. § 208, der bliver § 249, affattes således:

»§ 249. Skifterettens afgørelse efter § 8, § 21, § 113, stk. 2, § 114, stk. 2, §§ 121-123, § 175, stk. 1, jfr. §§ 121, stk. 2, og 122, § 175, stk. 2, § 177, § 179, stk. 2, § 223, stk. 1, 2. pkt., jfr. § 175, stk. 1, jfr. §§ 121, stk. 2, og 122, § 223, stk. 1, 2. pkt., jfr. § 175, stk. 2, og § 232, stk. 2, kan ikke indbringes for højere ret.

Stk. 2. Skifterettens afgørelse efter § 16 c kan kun kæres af skyldneren.«

27. I § 210, stk. 2, der bliver § 251, stk. 2, ændres »§ 209, stk. 2,« til: »§ 250, stk. 2,«.

28. I § 211, der bliver § 252, indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Sø- og handelsrettens kendelser og beslutninger i sager vedrørende gældssanering kæres til Østre landsret.«

§ 2

I gældbrevsloven, lov nr. 146 af 13. april 1938, som ændret senest ved lov nr. 638 af 21. december 1977, ændres i § 17 »eller tvangsakkord« til: », tvangsakkord eller gældssanering«.

§ 3

I lov om retsafgifter, jfr. lovbekendtgørelse nr. 217 af 13. maj 1981, som ændret senest ved lov nr. 563 af 7. december 1983, foretages følgende ændringer:

1. I § 37, stk. 1, ændres »250 kr.« til: »500 kr.«.

2. Efter § 37 indsættes:

»§ 37 a. For indgivelse af anmeldelse af betalingsstandsning svares 500 kr.

§ 37 b. For indgivelse af begæring om gældssanering svares 500 kr.

Stk. 2. For indledning af gældssanerings sag svares 1.000 kr.«

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1984.

Stk. 2. Hvis anmeldelse om betalingsstandsning eller begæring om konkurs er indgivet til skifteretten inden lovens ikrafttræden, anvendes de hidtil gældende regler i stedet for reglerne i § 1, nr. 7-10 og 14-16.

Stk. 3. På modregning mellem fordringer, som begge er erhvervet inden lovens ikrafttræden, anvendes de hidtil gældende regler.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men §§ 1-2 kan ved kgl. anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning.

1.1. Lovforslaget er med ændring af ikrafttrædelsesdatoen en genfremsættelse af det forslag til ændring af konkursloven, gældsloven og lov om retsafgifter, som blev fremsat i folketingsåret 1983-84, 1. samling. Der henvises til F.T. 1983-84, 1. samling, sp. 1679 og 2111, blad nr. 135.

1.2. Lovforslaget falder i to hovedafsnit.

For det første foreslås der en almindelig revision og modernisering af reglerne om betalingsstandsning med henblik på at styrke kreditorernes indflydelse på betalingsstandsningens forløb og at forbedre mulighederne for en rekonstruktion af virksomheder, der er trådt i betalingsstandsning. De foreslåede nye regler bygger på betænkning nr. 983/1983 om betalingsstandsning, som er afgivet af et udvalg under justitsministeriet.

Dernæst har lovforslaget til formål at gennemføre regler, der giver stærkt forgældede skyldnere mulighed for ved skifteretten at få saneret deres gældsforpligtelser, d.v.s. få nedskrevet deres gæld til en realistisk størrelsesorden. Denne del af lovforslaget bygger på betænkning nr. 957/1982 om gældssanering, som er afgivet af et af justitsministeriet nedsat udvalg, og tilsigter at opfylde en folketingsbeslutning af 2. juni 1983.

1.3. De nugældende regler om konkurs, betalingsstandsning og tvangsakkord findes i konkurslov nr. 298 af 8. juni 1977, som ændret ved lov nr. 260 af 8. juni 1979. Konkursloven trådte i kraft den 1. april 1978. Der henvises om folketingsbehandlingen til Folketingstidende 1976/77, 2. samling, sp. 65, 774, 4997, 5115, Tillæg A, sp. 321 og Tillæg B, sp. 577 og 673

Konkursloven af 1977 bygger på konkurslovsudvalget betænkning nr. 606/1971 og afløste konkursloven af 1872 og tvangsakkordloven af 1905.

Loven fra 1977 indebar på en række væsentlige punkter ændringer i retstilstanden i forhold til de hidtidige regler. Nogle af lovens nydannelser, her-

under reglerne om betalingsstandsning, var dog allerede gennemført ved lov nr. 266 af 26. juni 1975, der trådte i kraft den 1. juli 1975. Der henvises om loven fra 1975 til Folketingstidende 1974/75, 2. samling, sp. 3121, 4577, 5999, 6342, Tillæg A, sp. 3973 og Tillæg B sp. 1181.

Hovedpunkterne i konkursreformen var bl.a. en styrkelse af kurators stilling med henblik på en effektivisering af konkursbehandlingen, nye regler om omstødelse af dispositioner og retsskridt til skade for kreditorerne, ændringer i reglerne om dividenderet ved solidarhæftelse, en udbygning af bestemmelserne om gensidigt bebyrdende kontrakter, en ophævelse af adgangen for pant- og udlægshavere (bortset fra håndpanthavere) til at gennemføre tvangsauktion uden om boet, en forkortelse af en række frister med henblik på en fremskyndelse af bobehandlingen samt indførelsen af en række praktiske forenklinger, bl.a. vedrørende værnetingsreglerne.

Særlig om tilblivelsen af de gældende regler om betalingsstandsning henvises i øvrigt til betænkning nr. 983/1983, side 7.

2. Betalingsstandsning.

2.1. Som nævnt ovenfor blev reglerne om betalingsstandsning indsat i konkursloven ved ændringsloven fra 1975, og de har således været i kraft siden den 1. juli 1975. På grund af den økonomiske krise, herunder de mange virksomhedslukninger, har det i den forløbne tid været muligt at indhente et ret omfattende erfaringsmateriale vedrørende disse reglers funktion.

I betænkning nr. 983 redegør betalingsstandsningensudvalget side 7-8 for den kritik, som i den forløbne tid har været rettet mod reglerne. Som det fremgår af betænkningen, har det været anført, at betalingsstandsningensinstitutet ofte misbruges af skyldnere med det resultat, at skyldnerens virksomhed måske helt afvikles, og aktiverne smuldrer væk, uden at kreditorerne har haft indflydelse, hverken på valg af tilsyn, på dispositionerne omkring afviklingen, eller på, hvorvidt der burde være etableret kreditorværn i form af forbud mod

rådighedsfratagelse m.v., jfr. konkurslovens § 12. På den anden side har det været anført, at reglerne i flere tilfælde har dannet grundlag for en vellykket akkord.

Udvalget har til belysning af problemerne i forbindelse med de gældende regler gennemført en spørgeskemaundersøgelse vedrørende betalingsstandsninger, som blev anmeldt til 6 udvalgte skifteretter i halvåret fra 1. oktober 1980 til 31. marts 1981. Endvidere har udvalget foretaget en spørgeskemaundersøgelse vedrørende betalingsstandsninger, som blev anmeldt til sø- og handelsretten i København i perioderne fra 1. oktober 1980 til 6. februar 1981 og 20. februar 1981 til 31. marts 1981. Resultaterne af undersøgelserne er gengivet i betænkningen, side 63–71. Sammenfattende udtaler udvalget side 8, at det fremgår af undersøgelsen, at i hvert fald omkring halvdelen af alle betalingsstandsninger ender i konkurs, mens kun omkring 10 pct. ender i rekonstruktion eller akkord. Blandt de resterende 40 pct. findes formentlig et betydeligt antal tilfælde, hvor yderligere forfølgning er opgivet på grund af manglende midler.

På denne baggrund har udvalget overvejet, om reglerne om betalingsstandsning fortsat bør opretholdes. Udvalget finder imidlertid, at betalingsstandsning vil kunne virke som et forstadium til rekonstruktioner, moratorier, akkorder m.v. i de ikke på forhånd håbløse tilfælde. Udvalget foreslår derfor betalingsstandsning opretholdt som særligt reguleret i konkursloven, men således at reglerne styrkes og ændres på væsentlige punkter for at imødekomme den vægtige kritik, der har været rettet mod de gældende regler.

Justitsministeriet er enig i, at der også i fremtiden bør gives navnlig skyldnere, som driver virksomhed, mulighed for gennem en betalingsstandsning at skabe grundlag for en rekonstruktion af virksomheden og således også for at bevare de arbejdspladser, som findes i virksomheden. Samtidig må det dog fremhæves, at betalingsstandsningstituttet ikke bør kunne misbruges til en uformel afvikling af virksomheder uden de garantier for kreditorerne, som er forbundet med konkurs og tvangsakkord. Justitsministeriet kan således tiltræde, at der gennemføres ændringer i reglerne om betalingsstandsning med henblik på at styrke kreditorernes retsstilling, herunder ved at give kreditorerne mulighed for større indflydelse på forløbet af anmeldte betalingsstandsninger.

neren under betalingsstandsningen. Efter lovudkastet skal skifteretten således beskikke et tilsyn for skyldneren straks ved modtagelsen af anmeldelsen om betalingsstandsning. Efter de gældende regler kan der (kun) beskikkes et tilsyn, såfremt skyldneren anmoder herom.

Samtidig skal der efter lovudkastet sikres kreditorerne en øget indflydelse på tilsynsbeskikkelsen. Udvalget foreslår bl.a., at der indføres regler om, at kreditorerne skal indkaldes til et møde i skifteretten, som efter skifterettens nærmere bestemmelse skal afholdes inden 3 uger fra skifterettens modtagelse af skyldnerens anmeldelse om betalingsstandsning. På dette møde skal skifteretten tage stilling til, om betalingsstandsningen kan opretholdes, og hvis nogen begærer det, tillige om beskikkelse af et andet tilsyn eller om ændring af tilsynets sammensætning. Endvidere skal en række andre spørgsmål kunne behandles under mødet. Inden mødet skal tilsynet udsende en række oplysninger, herunder en redegørelse for årsagerne til og formålet med betalingsstandsningen, til kreditorerne.

Lovudkastet i betænkning nr. 983 om betalingsstandsning indeholder også herudover forskellige nye regler, der tilsigter at styrke kreditorernes retsstilling under betalingsstandsningen. Således foreslås der i lovudkastet en ny regel, hvorefter tilsynet i almindelighed forud skal orientere kreditorerne om påtænkte, særligt væsentlige dispositioner. Såfremt en fjerdedel af de kendte usikrede fordringshavere inden otte dage protesterer mod gennemførelsen af de pågældende dispositioner, må disse ikke gennemføres, medmindre der afholdes et kreditormøde, og et flertal af de mødte kreditorer godkender dispositionerne.

Om udvalgets overvejelser vedrørende tilsynsbeskikkelse, kreditormøder m.v. henvises til betænkningen, side 11–19.

Justitsministeriet kan tiltræde, at beskikkelse af tilsyn for en skyldner, der anmelder betalingsstandsning, bør gøres obligatorisk, og justitsministeriet kan også tiltræde den styrkelse af kreditorernes retsstilling, som der lægges op til i betænkningen gennem de foreslåede regler om kreditormøder m.v. Der henvises til de foreslåede regler i konkurslovens §§ 11–13 (lovforslagets § 1, nr. 8). Justitsministeriet har dog bl.a. på baggrund af høringsudtalelserne i forhold til betænkningens udkastet foretaget nogle ændringer (lovforslagets § 11, stk. 1, 2. pkt. og § 15, stk. 4, 1. pkt.) med henblik på en yderligere styrkelse af kreditorernes indflydelse på forløbet af betalingsstandsninger.

2.2. Det er et hovedpunkt i betalingsstandsningens udvalgets lovudkast, at det fremtidig skal være obligatorisk med beskikkelse af et tilsyn for skyld-

2.3. Efter de gældende regler afskærer en anmeldelse om betalingsstandsning ikke skyldnerens kreditorer fra at foretage udlæg eller anden individualforfølgning mod skyldnerens aktiver. Men skifteretten kan efter konkurslovens § 12 bestemme, at der ikke kan ske rådighedsfratagelse eller søges fyldestgørelse på grundlag af udlæg, som er foretaget efter fristdagen, eller som ville bortfalde i tilfælde af konkurs.

Denne ordning har givet anledning til kritik. Det har i den forbindelse bl.a. været anført, at retsforfølgning, når skifteretten træffer bestemmelse efter § 12, afskæres med hensyn til alle skyldnerens aktiver, uanset om der er tale om aktiver, som er nødvendige med henblik på rekonstruktion af skyldnerens virksomhed, eller dette ikke er tilfældet. Det har også været kritiseret, at en bestemmelse om kreditorværn efter § 12 hindrer, at en pant-haver i fast ejendom m.v. foretager udlæg og søger fyldestgørelse i sit pant, og at dette gælder, uanset at panteretten ikke selv ville bortfalde i tilfælde af konkurs. Om kritikken af de gældende regler om kreditorers adgang til at foretage individualforfølgning under betalingsstandsning henvises til betænkning nr. 983, side 21–22.

Betalingsstandsningsudvalget tilslutter sig i betænkningen (side 23), at de gældende regler i forskellige henseender er uhensigtsmæssige. På den ene side tilgodeser reglerne ikke i tilstrækkelig grad virksomhedens interesse i at kunne råde over sine omsætningsaktiver, idet de enkelte kreditorer under betalingsstandsningen frit vil kunne foretage udlæg i f.eks. varelagre og udestående fordringer og derved skabe vanskeligheder for den almindelige drift under betalingsstandsningen. På den anden side tilgodeser reglerne ikke de enkelte pant-haveres behov for i visse situationer at kunne forfølge deres ret uden at skulle afvente resultatet af betalingsstandsningen, hvilket især er uheldigt for de efterstående panthavere, der skal respektere de renter, som påløber på forprioriteterne under betalingsstandsningen.

Udvalget har drøftet forskellige løsningsmuligheder og stiller i betænkningen forslag om, at der gennemføres en almindelig regel om, at der ikke kan foretages udlæg og anden individualforfølgning mod skyldnerens aktiver under betalingsstandsningen. Denne regel, som findes i § 15, stk. 1, 1. pkt., i betænkningens lovudkast, modificeres dog på forskellig måde. For det første skal en kreditor altid kunne søge fyldestgørelse i aktiver, hvori han har foretaget et udlæg, som ikke ville bortfalde i tilfælde af konkurs, jfr. stk. 2, 1. pkt., modsætningsvis. Dernæst skal skifteretten efter stk.

4 kunne træffe bestemmelse om, at en panthaver – uanset det almindelige forbud mod individualforfølgning – skal kunne foretage udlæg og søge fyldestgørelse i sit pant, og denne regel tænkes praktiseret på en sådan måde, at tilladelse skal gives i alle tilfælde, hvor panteretten ikke er omstodelig, og hvor den pantsatte ejendom m.v. ikke er nødvendig af hensyn til skyldnerens fortsatte virksomhed. Til gengæld skal skyldneren, hvor der er tale om et aktiv, som er nødvendigt af hensyn til skyldnerens fortsatte virksomhed, betale et vederlag (beregnet efter aktivets brugsværdi), som skal anvendes til hel eller delvis fyldestgørelse i prioritetsrækkefølge af løbende renter på panterettigheder.

Den af udvalget foreslåede udformning af reglerne om forbud mod individualforfølgning har fra forskellig side givet anledning til kritik, senest i en artikel af professor Niels Ørgaard i Ugeskrift for Retsvæsen 1983 B, side 364 ff. Navnlig har de foreslåede regler om »leje« været kritiseret.

Justitsministeriet er enig i, at det kan give anledning til tvivl, hvordan reglerne om forbud mod individualforfølgning og om vederlag til panthavere bør udformes.

Ved udformningen af lovforslaget (§§ 16–16 a) har justitsministeriet begrænset den af udvalget foreslåede hovedregel om forbud mod individualforfølgning, således at denne ikke omfatter panthavere, hvis panteret ikke ville kunne omstødes i tilfælde af konkurs (§ 16, stk. 1, 1.–2. pkt.). Med henblik på tilfælde, hvor en pantsat ejendom m.v. er nødvendig af hensyn til betalingsstandsningens formål, indeholder lovforslaget dog i § 16 a, stk. 1, en regel, hvorefter skifteretten efter begæring fra skyldneren og tilsynet kan bestemme, at der ikke skal kunne foretages udlæg eller rådighedsberøvelse eller søges fyldestgørelse på grundlag af pantefordringer, som ikke ville kunne omstødes i tilfælde af konkurs.

Til gengæld for på denne måde at kunne benytte ejendommen m.v. under betalingsstandsningen skal skyldneren efter forslaget § 16 a, stk. 2, betale (fremtidige) løbende ydelser, efterhånden som de forfalder, og for at give panthaverne en rimelig sikkerhed for, at ydelserne til sin tid bliver betalt, kan skifteretten bestemme, at skyldneren med passende mellemrum skal indbetale nærmere fastsatte beløb på en særskilt konto i bank eller sparekasse (en terminskonto). Indestående på kontoen tilfalder først panthaverne, når betaling sker til dem, men overholder skyldneren ikke pligten til indbetaling på kontoen, skal tilsynet afgive indberetning til skifteretten, der bl.a. kan ophæve fyldestgørel-

sesforbudet eller efter omstændighederne bestemme, at betalingsstandsningen skal ophøre.

Endelig kan skifteretten efter lovforslagets § 16 a, stk. 3, træffe bestemmelse om, at pligten til at betale fremtidige løbende ydelser ikke skal gælde med hensyn til bestemte pantefordringer, som ikke kan forventes dækket af pantet.

2.4. Efter den gældende regel i konkurslovens § 42 kan en kreditor modregne tidligere stiftede krav mod skyldneren i krav, som skyldneren erhverver under en betalingsstandsning mod den pågældende kreditor. Dette har fra flere sider været kritiseret, jfr. nærmere betænkning nr. 983, side 27-29. Navnlig har det givet anledning til kritik, at det offentlige har modregnet krav mod skyldneren i krav, som skyldneren erhverver mod det offentlige under betalingsstandsningen, f.eks. krav på udbetaling af negativt momstilsvær. I den forbindelse har det været anført, at disse regler om modregning har vanskeliggjort eller hindret rekonstruktion af betalingsstandsningsramte virksomheder.

Der har ikke været enighed i udvalget om spørgsmålet om udformningen af reglerne om modregning.

Et *flertal* i udvalget stiller forslag om, at den gældende retstilstand ændres, således at der indføres regler, der afskærer kreditorer fra at modregne krav, der er erhvervet før fristdagen, i krav, som skyldneren har erhvervet efter fristdagen. Med henblik herpå foreslår et flertal en særlig regel om modregning under betalingsstandsning i lovudkastets § 15, stk. 1, 2. pkt. samt en ændring af konkurslovens § 42.

Et *mindretal* i udvalget peger bl.a. på, at antallet af modregninger i de nævnte tilfælde har været beskedent, og at der ikke er forekommet tilfælde, hvor en foretaget modregning har hindret en virksomhedsrekonstruktion eller en kreditorordning. Mindretallet finder endvidere ikke, at modregningsadgangen indebærer en fortrinnsstilling for det offentlige krav.

Der henvises om flertallets og mindretallets opfattelser til betænkningen, side 29 ff.

Justitsministeriet finder, at mulighederne for rekonstruktion af virksomheder, der er trådt i betalingsstandsning, vil kunne forbedres, såfremt der gennemføres de af udvalgsflertallet foreslåede begrænsninger i modregningsadgangen. En sådan begrænsning, ikke mindst af det offentlige muligheder for modregning i forbindelse med betalingsstandsning og udsættelse med afgørelser om konkurs, vil således kunne have en beskæftigelsesfremmende virkning. Justitsministeriet kan således til-

træde udvalgsflertallets synspunkter og forslag. Den foreslåede regel i konkurslovens § 16, stk. 1, 3. pkt., og lovforslagets § 1, nr. 12-13, er udformet i overensstemmelse hermed.

2.5. Efter de gældende regler finder reglerne om betalingsstandsning også anvendelse, hvor skifteretten har udsat en afgørelse om konkurs i tilfælde, hvor skyldneren søger en ordning med fordringshaverne. Betalingsstandsningsudvalget stiller i overensstemmelse hermed forslag om en ændring af konkurslovens § 24, således at reglerne om udsættelse med afgørelsen om konkurs udformes på samme måde som de foreslåede nye regler om betalingsstandsning. Justitsministeriets lovforslag er udformet i overensstemmelse hermed.

2.6. Der er indhentet udtalelser over betalingsstandsningsudvalgets betænkning fra præsidenterne for østre og vestre landsret, sø- og handelsretten i København, Københavns byret og retterne i Odense, Ålborg og Århus, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Assurandør-Societetet, Butikshandelens Fællesråd, Danmarks Aktive Handelsrejsende, Danmarks Rederiforening, Danmarks Sparekasseforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk organisation af detailhandelskæder, Danske Husmandsforeninger, De Danske Landboforeninger, Den Danske Bankforening, Entreprenørforeningen, Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S, Forbrugerrådet, Foreningen af kreditoplysningsbureauer i Danmark, Foreningen af statsautoriserede revisorer, Grosserer-Societetet, Håndværksrådet, Industrirådet, Landbrugsraadet, Landsorganisationen i Danmark, Lønmodtagernes Garantifond, Provins-handelskammeret, Realkreditrådet, J/S Samarbejdende Fagkyndige Tillidsmænd, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger samt arbejdsministeriet, boligministeriet, finansministeriet, budgetdepartementet, industriministeriet, landbrugsministeriet, ministeriet for offentlige arbejder, ministeriet for skatter og afgifter, skattedepartementet og departementet for told- og forbrugsafgifter.

3. Gældssanering.

3.1. De senere års reformer af reglerne om udlæg, tvangsauktion og konkurs har i vidt omfang haft til formål at sikre en bedre varetagelse af hensynet til skyldneren. Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til de ændringer, der blev gennemført i rets-

plejeloven ved lov nr. 258 af 26. maj 1976 (udlægsreglerne) og lov nr. 291 af 8. juni 1978 (reglerne om tvangsauktion). De nye udlægsregler indebærer bl.a., at der normalt først, når der er gået 6 måneder fra en forgæves udlægsforretning hos skyldneren, påny kan foretages fogedforretning mod den pågældende (den såkaldte fredningsregel).

Efter de gældende regler har skyldneren imidlertid ikke mulighed for uden samtykke fra fordringshaverne at få slettet gælden. Dette gælder, selvom skyldneren er stærkt forgældet, og selvom det er åbenbart, at han ikke har rimelig udsigt til at blive i stand til at opfylde sine forpligtelser. Og det anførte gælder uanset årsagen til, at skyldneren er overbebyrdet med gæld.

Der kan anføres væsentlige hensyn til støtte for, at stærkt forgældede personer får adgang til at få saneret deres økonomi. Manglende mulighed for at få slettet ubetalelige fordringer fører ofte til, at overbebyrdede skyldnere opgiver på egen hånd at forsøge at gøre noget for at få ændret deres forhold. En adgang til gældssanering vil imidlertid ikke kun være til gavn for skyldneren. Også skyldnerens kreditorer vil kunne have interesse i en sådan ordning. Nedsættes skyldnerens gæld til et realistisk beløb, bliver skyldneren jo i stand til og motiveret til at betale den del af gældsbyrden, som ikke slettes.

Spørgsmålet om behovet for og udformningen af særlige regler om gældssanering har været genstand for overvejelse i et af justitsministeriet nedsat sagkyndigt udvalg. I betænkning nr. 957/1982 foreslår udvalget, at der gennemføres særlige regler i konkursloven dels om gældssanering i forbindelse med konkursbehandling, dels om gældssanering uden for konkurs. Om udvalgets principielle overvejelser henvises til betænkningen, side 72-106.

Det er udvalgets opfattelse, at regler om gældssanering ikke alene vil have praktisk betydning for konkursramte skyldnere, og udvalget har fundet, at der udover regler om gældssanering i konkurstilfælde også bør gennemføres særlige regler, hvorefter skyldnere, som ikke ejer aktiver, og hvor konkursbehandling som følge heraf ikke kommer på tale, får mulighed for i skifteretten at opnå en sanering af deres gæld. I det omfang gældssanering ikke knyttes til konkursbehandling, vil det være nødvendigt at etablere en helt ny, selvstændig behandlingsordning for sager om gældssanering i skifteretten (dvs. regler om vejledningsmøde med skyldneren i skifteretten, om tilvejebringelse af oplysninger om skyldnerens økonomiske situation, om afholdelse af kreditor møde i skifteretten efter særlig indkaldelse gennem Statstidende m.v.).

Justitsministeriet kan tiltræde, at der er behov for at gennemføre regler, som giver skyldnere mulighed for i forbindelse med afslutningen af et konkursbo at få saneret den del af gælden, som ikke bliver dækket gennem udlodningen i konkursboet. Som anført i gældssaneringsudvalgets betænkning er der imidlertid også behov for særlige regler, der giver stærkt forgældede personer mulighed for at få saneret deres økonomi i tilfælde, hvor konkurs ikke er aktuel, men hvor de pågældende på anden måde, f.eks. gennem tvangsauktion, har mistet aktiver og samtidig fået en betydelig gældsbyrde. Lovforslaget indeholder derfor i overensstemmelse med en folketingsbeslutning af 2. juni 1983 både regler om gældssanering i konkurs og regler om gældssanering uden for konkurstilfælde.

3.2. Efter forslaget i betænkningen kræves der til opnåelse af gældssanering for det første, at skyldneren godtgør, at han ikke er i stand til og ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser. Dernæst skal skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt tale for gældssanering.

Afgørelsen af, om den første betingelse er opfyldt, skal træffes på grundlag af oplysninger om skyldnerens aktuelle indtægter, hans aktuelle muligheder for på anden måde at tilvejebringe midler og en prognose angående hans fremtidige indtægtsmuligheder. Efter forslaget er det skyldneren, der skal godtgøre, at kravet vedrørende hans økonomiske forhold er opfyldt. Dette indebærer, at skyldneren får en aktiv oplysningspligt, og udvalget forudsætter, at der i praksis stilles strenge bevismæssige krav.

Hvorvidt skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt taler for gældssanering, skal afgøres af skifteretten ud fra en samlet afvejning af en række forskellige hensyn. I vurderingen heraf skal der efter betækningsudkastet navnlig lægges vægt på skyldnerens interesse i gældssanering, gældens alder, omstændighederne ved dens pådragelse, (herunder omstændighederne ved skyldnerens erhvervsudøvelse), skyldnerens forhold i relation til gældens hidtidige afvikling og ved gældssanering i konkurs tillige skyldnerens forhold under konkurs-sagen. Betænkningen indeholder (side 126-131) en udførlig gennemgang af, med hvilken vægt de nævnte hensyn bør indgå i skifterettens vurdering.

Det har været overvejet i udvalget, hvorvidt betingelserne for gældssanering kunne præciseres nærmere i lovreglerne, således at det i mindre omfang blev overladt til skifterettens skøn, om en begæring om gældssanering bør imødekommes.

Udvalget anser det imidlertid hverken for muligt eller ønskeligt, at der i lovsform foretages en præcis afgrænsning af de tilfælde, hvor det må anses for ubetænkeligt at foretage en nedskrivning af skyldnerens gældsbyrde. Efter udvalgets opfattelse vil det kun gennem fleksible lovregler være muligt at undgå, at »professionelle skyldnere« udnytter gældssaneringsordningen i strid med dens formål. Spørgsmålet om, hvorvidt skyldnerens forhold i øvrigt taler for gældssanering, bliver endvidere kun aktuelt i tilfælde, hvor det bevismæssigt ligger klart, at skyldneren opfylder de økonomiske krav for gældssanering. Endelig angår afvejningen alene spørgsmålet om formel nedskrivning af gæld, som har vist sig uden reel værdi for fordringshaverne. Udvalget finder det derfor forsvarligt at gennemføre en ordning, hvorefter afgørelser om gældssanering træffes ud fra regler, som for en del overlader afgørelsen til skifterettens skøn.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter og forslag til udformning af betingelserne for opnåelse af gældssanering. Justitsministeriet forudsætter i den forbindelse, at der i overensstemmelse med anbefalingen i udvalgsbetænkningen i praksis vil blive udvist tilbageholdenhed med gennemførelse af gældssaneringsordninger, når sagerne giver anledning til tvivl. Dette gælder ikke mindst, indtil der foreligger et nærmere erfaringsgrundlag med hensyn til de nye regler.

3.3. Efter betækningsudkastet skal en gældssaneringsordning i almindelighed omfatte fordringer, der er stiftet inden indledningen af gældssaneringsag (ved gældssanering i konkurs: inden konkursdekretets afsigelse). Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten imidlertid bestemme, at gældssaneringen kun skal omfatte fordringer, der er stiftet inden et af skifteretten fastsat tidligere tidspunkt.

Muligheden for at fastsætte en tidligere skæringsdato tager sigte på tilfælde, hvor skyldnerens insolvenstilstand i alt væsentligt må tilskrives den ældre del af gælden, og hvor der er sådan forskel mellem arten eller omstændighederne ved gældens pådragelse med hensyn til henholdsvis den ældre og den nyere del af gælden, at en forskelsbehandling er rimelig.

Som anført i betænkningen (side 136) vil dette navnlig kunne forekomme, når skyldneren er en tidligere erhvervsdrivende, hvis gældsproblemer klart skyldes gammel forretningsgæld, og hvor det ofte ville være urimeligt, om en kendelse om gældssanering i lige høj grad skulle ramme den betydelige ældre forretningsmæssige gæld og privat

gæld af nyere dato. De samme urimeligheder ville endvidere kunne gøre sig gældende, når den samlede gældsmasse dels består af ét eller enkelte ældre krav af ganske betydelig størrelse, dels af en flerhed af nyere fordringer.

I nogle af høringssvarene over betænkningen er der givet udtryk for, at det ville kunne være hensigtsmæssigt, såfremt der blev givet skifteretterne adgang til i gældssaneringskendelsen at nedsætte de af gældssaneringsagen omfattede fordringer med varierende procentsatser. Det er i den forbindelse bl.a. anført, at der kan være forskel på de enkelte kreditorers muligheder for ved priskalkulationer at tage højde for tab på debitorer.

I forbindelse hermed kan det nævnes, at gældssaneringsudvalget i betænkningen (s. 79 f) anfører, at det ønskelige i at give adgang til gældssanering ikke vil kunne tilgodeses ved, at der skal tages stilling til rimeligheden af de individuelle krav, som påhviler skyldneren, men alene ved at vurdere rimeligheden af, om der bør ske lettelse af skyldnerens samlede gældsbyrde. Det er udvalgets opfattelse, at der ved gældssanering bør gælde et almindeligt lighedsprincip, hvorfra der kun bør gøres undtagelse, når tungtvejende grunde taler derfor. Udvalget ville af principielle grunde finde det uheldigt, om regler om gældssanering gjorde det muligt at gøre undtagelse fra lighedsprincippet ud fra en konkret vurdering af de enkelte fordringers større eller mindre rimelighed. Hertil kommer, at der ved skifterettens afgørelse af, om skyldnerens ansøgning om gældssanering bør imødekommes, bl.a. skal tages hensyn til oplysninger om skyldnerens forhold og i forbindelse hermed de foreliggende oplysninger om skyldnerens afvikling af de enkelte fordringer.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets vurdering af det nævnte spørgsmål. Det må i den forbindelse tages i betragtning, at en ordning, hvorefter skifteretterne skulle lade spørgsmålet om den enkelte kreditors muligheder for at forudberegne risikoen for tab indgå i afgørelsen, ville give anledning til væsentlige vanskeligheder for skifteretterne på grund af den særlige indsigt i de enkelte gældsforhold, som en sådan ordning måtte forudsætte.

3.4. Gældssanering har til formål at få skyldnerens gæld nedsat til et sådant beløb, at den pågældende sættes i stand til at afvikle den resterende del i løbet af en overskuelig periode. Denne periodes længde og dermed den procent, hvortil fordringerne skal nedsættes, skal fastsættes i lyset af den enkelte skyldners forhold. Der skal herved bl.a. tages hensyn til skyldnerens alder og til skyldne-

rens familie-, uddannelses- og beskæftigelsesmæssige situation. Udvalget har ikke anset det for muligt at opstille nogen skarp regel herom.

Efter udvalgets opfattelse bør der imidlertid i praksis tages udgangspunkt i, at skyldnerens gæld skal nedsættes så meget, at han vil være i stand til at betale den resterende del af den usikrede gæld i løbet af 5 år. Nedsættelsesprocenten skal fastsættes ud fra en opgørelse af skyldnerens forventede indtægter og udgifter i den pågældende periode under hensyn til, at skyldneren og dennes husstand kan opretholde en »beskeden levefod« (jfr. retsplejelovens § 509). Udvalget forudsætter, at det kun i temmelig få tilfælde vil forekomme, at skyldneren vil kunne opnå gældssanering form af sletning af al gæld.

Med henblik på, at skyldnerens betaling af restgælden kan sættes i system, foreslås det i betænkningen (s. 135 f), at skifteretten i gældssaneringskendelsen kan fastsætte en henstands- og afdragsordning.

Efter betænkningen (s. 98 f) forudsættes væsentlig misligholdelse af skyldnerens betalingspligt i henhold til den i gældssaneringskendelsen fastsatte afdragsordning at bringe den nedskrevne gæld til forfald, således at fordringshaveren bliver berettiget til uden hensyn til gældssaneringskendelsens henstandsbestemmelser at inddrive den nedskrevne restgæld ved sædvanlig individualforfølgning. Dette svarer til, hvad der gælder med hensyn til misligholdelse af tvangsakkord.

Skyldes misligholdelse af en tvangsakkord, at skyldneren groft har tilsidesat sine pligter ifølge akkorden, kan denne på begæring ophæves af skifteretten med den virkning, at den ved akkorden nedskrevne del af gælden påny kommer til at hvile på skyldneren. Udvalget finder i lighed hermed, at spørgsmål om ophævelse af en gældssaneringsordning (d.v.s. genoplivning af den ved kendelsen stiftede gæld) kun bør komme på tale, når misligholdelsen skyldes manglende betalingsvilje eller lignende groft forhold fra skyldnerens side.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter og forslag til regler om indholdet og virkningerne af kendelser om gældssanering.

3.5. Der er indhentet udtalelser over gældssaneringsudvalgets betænkning fra præsidenterne for østre og vestre landsret, sø- og handelsretten i København, Københavns byret og retterne i Odense, Ålborg og Århus, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Grosserer-Societetet, Provinshandelskammeret, Industrirådet, Håndværksrådet, Butikshandelens

Fællesråd, Danmarks Aktive Handelsrejsende, Danske Husmandsforeninger, De Danske Handelsforeningers Fælles-organisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Den Danske Bankforening, Lønmodtagernes Garantifond, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Sammenlutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Realkreditrådet, Danmarks Sparekasseforening, Forbrugerrådet, Entreprenørforeningen. De Danske Landboforeninger, Foreningen af kreditoplysningsbureauer i Danmark, Assurandør-Societetet, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Akademikernes Centralorganisation og samtlige øvrige ministerier.

4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser.

Lovforslaget falder som nævnt i to hovedafsnit. Den del af forslaget, som vedrører betalingsstandsning, må antages at indebære en vis forøgelse af arbejdsbyrden ved retterne. Det mere præcise omfang heraf vil imidlertid afhænge af den nærmere tilrettelæggelse af arbejdsgange m.v. og af den praksis, som vil fæstne sig med hensyn til sagernes behandling.

Merarbejdet vedrørende betalingsstandsning vil på denne baggrund indgå i en samlet vurdering af de administrative og økonomiske konsekvenser for domstolene af den i juni 1983 gennemførte udlændingelov, af det foreliggende lovforslags bestemmelser om betalingsstandsning samt af de fremsatte lovforslag om ændringer af retsplejeloven og retsafgiftsloven.

Den del af forslaget, som vedrører gældssanering, indebærer, at en helt ny sagstype henlægges til domstolene med et tilsvarende merarbejde til følge. Det vil naturligt være forbundet med vanskelighed på forhånd at opgøre antallet af de sager, der kan forventes at skulle behandles. Det kan dog på grundlag af de foreliggende oplysninger om det årlige antal insolvenserklæringer i fogedretterne anslås, at ca. 10.000 personer årligt vil indgive begæring om gældssanering. Det kan endvidere skønnes, at der årligt for ca. 5.000 af de nævnte personer vil blive indledt gældssanerings sag. Til at udføre merarbejdet ved disse sager skønnes det nødvendigt ved domstolene at oprette 15 stillinger som dommerfuldmægtig og 15 stillinger som kontorfunktionær. De samlede årlige udgifter til løn m.v. vil udgøre 6,0 mio. kr.

Det skønnes, at de udgifter til bistand til behandling af gældssanerings sager, herunder udgifter til advokathjælp, som efter lovforslaget skal bæres

af det offentlige, vil andrage ca. 3,750 mio. kr. årlig. Hertil kommer udgifter på ca. 2,250 mio. kr. til bekendtgørelse af forskellige meddelelser i Statstidende samt driftsudgifter til leje af lokaler med ca. 0,5 mio. kr. årligt.

Til uddannelse af personale samt møblering af lokaler m.v. skønnes at blive tale om en engangsudgift på 0,5 mio. kr. i 1984. I forbindelse med lovforslagets gennemførelse forudsættes afholdt udgifter til informationsmateriale og annoncering vedrørende de nye regler med 0,5 mio. kr.

De samlede udgifter ved lovforslagets gennemførelse udgør herefter 13,5 mio. kr. i 1984 og 12,5 mio. kr. i 1985 og følgende år.

Udgifterne modsvares af de indtægter, som følger af forslagens bestemmelser om ændring af retsavgiftsloven vedrørende betaling for behandling af sager om betalingsstandsning og gældssanering m.v.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og nr. 3-5

Bestemmelserne svarer med redaktionelle ændringer i nr. 4 og nr. 5 til § 1, nr. 1-4, i lovudkastet i betænkning nr. 957/1982 om gældssanering. Der henvises til betænkningen, side 117 ff.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring er af redaktionel karakter.

Til nr. 6

Bestemmelsen svarer til § 1, nr. 5 og nr. 9, i lovudkastet i betænkningen om gældssanering. Der henvises til betænkningen, side 119 ff.

I forhold til betænkningens lovudkast har man dog samtidig medtaget en ændring af bestemmelsen i konkurslovens § 7, stk. 1. Denne bestemmelse indeholder nærmere krav til bl.a. begæringer om konkurs (skriftlighed, angivelse af skyldnerens navn, m.v.), og justitsministeriet finder, at disse krav bør finde tilsvarende anvendelse, hvor der indgives begæring om gældssanering.

Det skal særligt fremhæves, at bestemmelsen i konkurslovens § 8 giver skifteretten mulighed for at give den, som indgiver en af de i § 7 nævnte begæringer, en kort frist bl.a. til at fremskaffe manglende oplysninger. Skifteretten vil således, når der modtages en ufuldstændig begæring om gældssanering, enten kunne afvise begæringen

efter den foreslåede regel i § 202, stk. 3, eller – hvor der kun mangler få oplysninger, og begæringen ikke er ganske udsigtsløs – give skyldneren en kort frist efter § 8.

Der henvises i øvrigt om spørgsmålet om ændringer i konkurslovens §§ 7-8 til betænkningen om gældssanering, side 120.

Til nr. 7

Den foreslåede ændring i lovens § 9, stk. 2, svarer med redaktionelle ændringer til § 1, nr. 1, i betalingsstandsningsudvalgets betænkning. Der henvises til betænkning nr. 983, side 47.

Til nr. 8

Til §§ 10-11

Bestemmelserne svarer med redaktionelle ændringer til §§ 10-11 i betænkning nr. 983/1983 om betalingsstandsning. Der henvises til betænkningen, side 47 f.

I forhold til betænkningens udkast har justitsministeriet dog fundet det hensigtsmæssigt gennem den foreslåede regel i § 11, stk. 1, 2. pkt., at præcisere, at skifteretten ikke er bundet af skyldnerens forslag til, hvem der skal beskikkes som tilsyn under betalingsstandsningen. Dette skyldes, at tilsynet gennem de i øvrigt foreslåede ændringer af reglerne om betalingsstandsning i fremtiden vil indtage en central stilling, som tager sigte på at værne kreditorernes interesser. Tilsynets stilling vil således i nogen grad kunne sammenlignes med hvervet som midlertidig bestyrer eller kurator i et konkursbo. Efter justitsministeriets opfattelse bør dette medføre, at der i højere grad end i dag må stilles kvalifikationskrav til tilsynet. Det skal i øvrigt fremhæves, at reglernes udformning ikke er til hinder for, at flere personer i forening beskikkes som tilsyn, f.eks. hvor en branche- eller regnskabskyndig vil kunne udgøre et værdifuldt supplement til den sagkundskab m.v., som en advokat repræsenterer.

I stk. 3, 2. pkt., er det præciseret, at skifteretten kun undtagelsesvis kan bestemme, at statskassen skal dække tilsynets omkostninger.

Til § 12

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til § 12 i betalingsstandsningsudvalgets lovudkast. Der henvises til betænkning nr. 983, side 48 f.

I forhold til udvalgets udkast er den foreslåede bestemmelse dog udformet på en sådan måde, at

den i *stk. 2* nævnte vejledning ikke nødvendigvis skal udformes af justitsministeren. Justitsministeriet vil i forbindelse med lovforslagets gennemførelse tage kontakt til domstolene og Advokatrådet med henblik på udarbejdelse af vejledningen.

Til § 13

De foreslåede bestemmelser i *stk. 1 og 3* om mødet med fordringshaverne svarer med redaktionelle ændringer til § 13 i lovudkastet i betænkning nr. 983. Der henvises til betænkningen, side 49.

Reglen i *stk. 2* er ny i forhold til betænkningens udkastet. Den indebærer, at skifteretten skal træffe bestemmelse om, at betalingsstandsningen ophører, hvis skyldneren uden lovligt forfald udebliver fra mødet med fordringshaverne. Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at der under mødet skal være mulighed for at stille spørgsmål til skyldneren med henblik på en belysning af årsagerne til og formålet med betalingsstandsningen. Den foreslåede udeblivelsesvirkning svarer til bestemmelsen i konkurslovens § 22, stk. 3, om skyldnerens udeblivelse fra møde i skifteretten til behandling af en konkursbegæring, som skyldneren selv har indgivet. Ligesom efter bestemmelsen i konkurslovens § 22, stk. 3, forudsættes det, at tilsigelsen til skyldneren til mødet indeholder oplysning om virkningen af udeblivelse.

Til § 14

Bestemmelsen om nedsættelse af kreditorudvalg svarer til § 16 i betalingsstandsningens lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 54 og til bemærkningerne nedenfor til lovforslagets § 15, stk. 4.

Til § 15

Bestemmelsen om dispositionsadgangen under betalingsstandsningen svarer i det væsentlige til § 14 i lovudkastet i betænkning nr. 983 om betalingsstandsning. Der henvises til betænkningen, side 50 f.

Stk. 4, 1. pkt., indeholder i modsætning til betænkningens udkastet en bestemmelse, hvorefter tilsynet, såfremt der er nedsat et kreditorudvalg efter lovforslagets § 14, skal underrette kreditorudvalget om påtænkte, særligt væsentlige dispositioner – for så vidt dette i den foreliggende situation er muligt. Denne bestemmelse vil navnlig have betydning i tilfælde, hvor en påtænkt disposition er af en sådan karakter, at tilsynet ikke skal udsende meddelelse til samtlige fordringshavere, jfr. nærmere *stk.*

4, 2. pkt. Ved den foreslåede ordning med forhåndsunderretning af kreditorudvalget har man tilsigtet at styrke kreditorernes muligheder for indsende med tilsynets dispositioner.

Til § 16

De foreslåede bestemmelser i §§ 16–16 a bygger med forskellige ændringer på § 15 i betalingsstandsningens udkastets betænkning. Der henvises herom til betænkningen, side 21 ff og 51 ff samt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.

Lovforslagets § 16, *stk. 1, 1. pkt.*, om forbud mod foretagelse af udlæg m.v. svarer til betænkningens udkastets § 15, stk. 1, 1. pkt. I modsætning til lovudkastet i betalingsstandsningens udkastets betænkning finder forbudet mod foretagelse af udlæg m.v. efter lovforslagets § 16, *stk. 1, 2. pkt.*, dog ikke anvendelse for så vidt angår udlæg m.v. for pantefordringer, som ikke ville kunne omstødes i tilfælde af konkurs. Pantefordringer vil navnlig kunne tænkes omstødt efter bestemmelsen i konkurslovens § 70 om pantestillelse for ældre gæld m.v. Den foreslåede ordning, hvorefter der for uomstødelige pantefordringer (normalt) vil kunne foretages udlæg under betalingsstandsningen, svarer til, hvad der gælder om tvangsakkord efter den gældende regel i konkurslovens § 171, stk. 1, som opretholdes ved lovforslaget, jfr. den ved forslaget § 1, nr. 21, foreslåede affattelse af § 171, stk. 1, 2. pkt. Lovforslagets § 16 a, stk. 1, indeholder i øvrigt hjemmel for skifteretten til i særlige tilfælde at bestemme, at der ikke skal kunne foretages udlæg for pantefordringer, som ikke kan rammes af omstødelse. Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3. og til bemærkningerne neden for til § 16 a.

Bestemmelsen i lovforslagets § 16, *stk. 1, 3. pkt.*, svarer til betænkningens udkastets § 15, stk. 1, 2. pkt. Der henvises herom til betænkning nr. 983, side 32 f og side 51 samt til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.4.

Lovforslagets § 16, *stk. 2, 1. pkt.*, svarer til betænkningens udkastets § 15, stk. 2, 1. pkt., idet der dog i lighed med den foreslåede ordning om adgang til foretagelse af udlæg vil kunne ske rådgivelsesberøvelse eller kunne søges fyldestgørelse på grundlag af udlæg for en pantesikret fordring, som ikke ville kunne omstødes i tilfælde af konkurs. Om baggrunden for fravigelsen af betænkningens forslag henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.3

Lovforslagets § 16, *stk. 2, 2. pkt.*, om skifterettens adgang til at træffe bestemmelse om, at der

kan foretages rådighedsberøvelse, svarer til betænkningssudkastets § 15, stk. 4.

De foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 16, stk. 3, svarer i realiteten til betænkningssudkastets § 15, stk. 2, 2. og 3. pkt. Ved udformningen af bestemmelsen i 1. pkt. har justitsministeriet søgt at tydeliggøre, at hovedreglen i § 16, stk. 2, om forbud mod rådighedsberøvelse under betalingsstandsningen ikke er til hinder for, at en udlægshaver foretager de sikringsakter, som efter lovgivningen må iagttages, for at udlægshaveren nyder prioritetsbeskyttelse over for skyldnerens aftaleerhververe og retsforfølgende kreditorer, hvis betalingsstandsningen ophører uden at blive efterfulgt af en konkurs. Den foreslåede regel om udlæg i fordringer er derfor formuleret som en generel henvisning til retsplejelovens § 523, stk. 2-4. Der tilsigtes ikke nogen realitetsforskel i forhold til udvalgets lovudkast.

Lovforslagets § 16, stk. 4, svarer til lovudkastet i betænkning nr. 983 (§ 15, stk. 3).

Til § 16 a

Efter lovforslagets § 16 vil der i modsætning til efter betænkningssudkastet som udgangspunkt kunne foretages udlæg eller rådighedsberøvelse eller søges fyldestgørelse på grundlag af pantefordringer, som ikke ville kunne omstødes i tilfælde af konkurs. Den foreslåede bestemmelse i § 16 a, stk. 1, indebærer imidlertid, at skifteretten – efter begæring fra skyldneren og tilsynet – efter en konkret vurdering kan bestemme, at der ikke skal kunne foretages udlæg eller rådighedsberøvelse eller søges fyldestgørelse på grundlag af de omhandlede pantefordringer, såfremt det må anses for nødvendigt af hensyn til betalingsstandsningens formål.

Den foreslåede ordning tager sigte på at tilgodegive hensynet til skyldnerens interesse i at søge opnået en ordning med samtlige kreditorer i forbindelse med betalingsstandsningen. Med henblik herpå vil det efter omstændighederne kunne være rimeligt, at også fordringshavere, som har uomstødelige panterrettigheder i skyldnerens aktiver, afskæres fra at kunne foretage de nævnte retsskridt. Justitsministeriet har ikke ment, at fordringshavere, som har uomstødelige panterrettigheder – således som det er tilfældet efter betænkningssudkastet – generelt bør være udelukket fra at få foretaget udlæg m.v. Justitsministeriet har derimod fundet det mest hensigtsmæssigt, at det overlades til skifteretten i det enkelte tilfælde at træffe bestemmelse om, hvorvidt foretagelse af de omhandlede retsskridt

bør udelukkes af hensyn til betalingsstandsningens formål.

Træffer skifteretten bestemmelse om, at der ikke skal kunne foretages udlæg eller rådighedsberøvelse eller søges fyldestgørelse for uomstødelige pantefordringer, skal skyldneren efter lovforslagets § 16 a, stk. 2, som et modstykke hertil betale (fremtidige) løbende ydelser på de nævnte pantefordringer, efterhånden som de forfalder. Der tænkes herved på terminsydelse m.v., som fremgår af det tinglyste pantebrev, og som panthaveren derfor har en kvalificeret forventning om at modtage. Med henblik på betalingen af ydelser, som forfalder under betalingsstandsningen, kan skifteretten bestemme, at skyldneren med passende mellemrum skal indbetale nærmere fastsatte beløb på en særskilt konto i bank eller sparekasse (en terminskonto), jfr. lovforslagets § 16 a, stk. 2, 2. pkt. Efter den foreslåede bestemmelse i § 16 a, stk. 2, 3. pkt., skal tilsynet afgive indberetning til skifteretten, såfremt indbetaling ikke er sket til bank eller sparekasse senest 7 dage efter den betalingsfrist, der er fastsat af skifteretten. Skifteretten kan i så fald bl.a. træffe bestemmelse om, at der skal kunne foretages udlæg m.v., eller efter omstændighederne om ophør af betalingsstandsningen. Det skal i øvrigt i den forbindelse fremhæves, at indestændet på kontoen efter lovforslaget forudsættes at tilhøre skyldneren, indtil betaling sker til de pågældende panthavere.

Efter lovforslagets § 16 a, stk. 3, kan skifteretten bestemme, at skyldneren ikke skal betale ydelser på bestemte pantefordringer, som ikke kan forventes dækket af pantet. En sådan bestemmelse bør (kun) træffes, hvis det efter de foreliggende oplysninger, eventuelt en sagkyndig vurdering, må anses for klart, at der ikke vil blive dækning til de pågældende pantefordringer på en eventuel tvangsauktion.

Den af justitsministeriet foreslåede ordning har visse lighedspunkter med den ordning, som er foreslået i § 15, stk. 5, i betalingsstandsningssudvalgets lovudkast. I modsætning til betænkningssudkastet er de foreslåede regler i lovforslagets § 16 a, stk. 2-3, imidlertid begrænset til kun at angå pantefordringer, som ikke ville kunne omstødes i tilfælde af konkurs. Justitsministeriet har endvidere fundet det rettest, at ordningen med vederlag til panthavere udformes således, at skyldnerens betalinger sættes i forhold til de i fremtiden forfaldende løbende ydelser og ikke – som efter forslaget i betænkningen – i forhold til den vanskeligt beregnelige brugsværdi, som for skyldneren er knyttet til det pågældende aktiv.

Til § 16 b

Den foreslåede bestemmelse svarer med en ændring, der har sammenhæng med den foreslåede obligatoriske tilsynsordning, til den gældende bestemmelse i konkurslovens § 14.

Til § 16 c

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til § 16 b i betalingsstandsningensudvalgets lovudkast. Der henvises til betænkning nr. 983, side 54 f.

Til § 16 d

Den foreslåede bestemmelse svarer i det væsentlige til § 16 c i betænkningensudkastet. Der henvises til bemærkningerne i betænkning nr. 983, side 55.

Lovforslagets § 16 d, stk. 1, supplerer reglerne i forslaget § 16 c, stk. 1, om ophør af betalingsstandsningen. Som konsekvens af lovforslagets bestemmelser om gældssanering har justitsministeriet i § 16 d, stk. 1, nr. 3, medtaget en regel, hvorefter en betalingsstandsning også ophører, når skifteretten træffer afgørelse om indledning af gældssaneringssag, jfr. herved den foreslåede bestemmelse i § 206.

Efter stk. 2 kan skifteretten på begæring af skyldneren under ganske særlige omstændigheder forlænge den tre måneders frist, der efter stk. 1, nr. 5, gælder for varigheden af en betalingsstandsning, med indtil tre måneder ad gangen, dog således, at betalingsstandsningen i alt ikke kan udstrækkes ud over et år fra fristdagen. Reglen svarer med en præcisering af maksimumsfristen til betalingsstandsningensudvalgets betænkningensudkast og indebærer i forhold til de gældende regler en udvidelse af mulighederne for betalingsstandsningers samlede udstrækning.

I de fremkomne høringsudtalelser har man fra flere sider givet udtryk for betænkeligheder ved muligheden for en sådan udvidelse af en betalingsstandsningens tidsmæssige udstrækning. Justitsministeriet har imidlertid fundet at burde medtage den af betalingsstandsningensudvalget foreslåede regel, navnlig ud fra det synspunkt, at der (som anført i betænkningen, side 36) i komplicerede tilfælde kan være behov for at kunne udstrække varigheden af en betalingsstandsning op til tolv måneder, for at der kan tilvejebringes en gældsordning inden fristens udløb. Den foreslåede forlængelse af den maksimale varighed af betalingsstandsningerne må også ses i sammenhæng med den styrkelse af kre-

ditorernes stilling, som der iøvrigt lægges op til ved forslaget.

Justitsministeriet har dog i modsætning til betænkningensudkastet i *stk. 2, 2. og 3. pkt.*, foreskrevet, at skyldnerens begæring om forlængelse skal indeholde en redegørelse for baggrunden for og formålet med forlængelsen, og at begæringen, foruden en udtalelse fra tilsynet, tillige skal være vedlagt en udtalelse fra et eventuelt kreditorudvalg. Justitsministeriet har endvidere i *4. pkt.* medtaget en regel, hvorefter skifteretten har mulighed for, f.eks. på baggrund af tilsynets eller et eventuelt kreditorudvalgs udtalelse, at indkalde kreditorerne i boet til et møde med henblik på at drøfte spørgsmålet om en forlængelse af betalingsstandsningen.

Til nr. 9

Den foreslåede nye bestemmelse i konkurslovens § 23 a, giver skifteretten mulighed for at træffe bestemmelse om *kortvarig* udsættelse af behandlingen af en konkursbegæring på grund af kreditors eller skyldnerens lovlige forfald eller andre ganske særlige omstændigheder og svarer i det væsentlige til § 24, stk. 5, i betalingsstandsningensudvalgets lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 56.

Til nr. 10

Den foreslåede udformning af lovens § 24 svarer med redaktionelle ændringer til betalingsstandsningensudvalgets lovudkast. Der henvises til betænkning nr. 983, side 56, og til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.5.

Til nr. 11

Den foreslåede ændring af § 25, stk. 3, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 10.

Til nr. 12-13

De foreslåede bestemmelser svarer til § 1, nr. 4, i betalingsstandsningensudvalgets lovudkast. Der henvises til betænkning nr. 983, side 27 ff. og 56 samt til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.4.

Til nr. 14-15

Bestemmelserne svarer til § 1, nr. 5 og 6, i betænkningensudkastet. Der henvises til betænkning nr. 983, side 57.

Til nr. 16

Den foreslåede bestemmelse i lovens § 94 svarer med nogle ændringer, der har sammenhæng med den foreslåede udformning af §§ 16–16 a, til betænkningssudkastets § 1, nr. 7. Der henvises til side 57 f. i betænkning nr. 983.

Til nr. 17–20

De foreslåede ændringer er af redaktionel karakter.

Til nr. 21

Den foreslåede udformning af konkurslovens § 171 indebærer en udvidelse af reglerne om kreditorværn i tvangsakkord, således at der gives beskyttelse imod, at pant tages til brugelighed, hvilket i forbindelse med reglen i stk. 1, 2. pkt., navnlig får betydning for panthavere, hvis panteret kan omstødes. Der henvises til betænkning nr. 983 om betalingsstandsning, side 58 f. Stk. 2, 2.–4. pkt., er udformet i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 3.

Til nr. 22

Til § 197

Bestemmelsen, der indholder de materielle betingelser for at opnå gældssanering, svarer med redaktionelle ændringer til § 1 og § 8, stk. 1, i lovudkastet i betænkning nr. 957 om gældssanering. Der henvises til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger og betænkning nr. 957/1982, side 121 ff.

Til § 198

Den foreslåede bestemmelse svarer med redaktionelle ændringer til § 2 i lovudkastet i betænkning nr. 957. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3.4. og betænkningen, side 133 ff.

Til §§ 199–200

Bestemmelserne svarer med redaktionelle ændringer til §§ 3–5 i lovudkastet i gældssaneringsbetænkningen. Der henvises til betænkning nr. 957, side 136 ff.

Til § 201

Efter bestemmelsen, der i realiteten svarer til betænkningssudkastets § 7, finder reglerne i konkurslovens kapitel 6 (om krav mod boet) tilsvarende anvendelse ved gældssanering. Der henvises herom til betænkning nr. 957, side 143 ff.

Ved gældssanering i konkurs vil kapitel 6 i forvejen være gældende. Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at kapitel 6 finder tilsvarende anvendelse ved gældssanering uden for konkurs. Dette vil i praksis særlig have betydning med hensyn til §§ 39 og 40. Det skal i øvrigt fremhæves, at bestemmelserne i lovens §§ 47 og 49 vedrørende visse solidariske skyldforhold m.v. efter deres indhold er begrænset til kun at angå spørgsmålet om dividendeberegningen i konkursboer.

Ved anvendelsen af reglerne i konkurslovens kapitel 6 skal der efter reglerens indhold lægges vægt på tidspunktet for dekretets afsigelse. Lovforslagets § 201, 2. pkt., er udformet i overensstemmelse hermed, således at gældssaneringsagens indledning træder i stedet for konkursdekretets afsigelse.

Til § 202

Den foreslåede bestemmelse svarer med redaktionelle ændringer til § 9 i lovudkastet i gældssaneringsbetænkningen. Der henvises til betænkningen, side 146 ff.

Til § 203

Den foreslåede bestemmelse svarer til § 13 i gældssaneringsbetænkningens lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 150. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 220. Det forudsættes ved lovforslaget, at skifteretten regelmæssigt stiller krav om i hvert fald en vis sikkerhedsstillelse for omkostningerne ved sagens behandling.

Til § 204

Bestemmelsen, der regulerer skifterettens møde med skyldneren med henblik på at konstatere, om betingelserne for at indlede gældssanerings sag er opfyldt, svarer i det væsentlige til §§ 10 og 11 i lovudkastet i betænkning nr. 957. Der henvises til betænkningen, side 147 f.

Bestemmelsen i betænkningssudkastets § 11, stk. 3, om virkningen af skyldnerens udeblivelse fra vejledningsmødet er i lovforslaget medtaget i § 205, stk. 1, nr. 2.

Til § 205

Den foreslåede bestemmelse indeholder en opregning af de grunde, som medfører, at skifteretten skal nægte at indlede gældssanering. Bestemmelsen bygger på §§ 11 og 12 i gældssaneringsbetænkningens

gens lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 148.

Til § 206

Bestemmelsen, der svarer til betækningsudkastets § 12, stk. 1, fastslår tidspunktet for gældssanerings sagens indledning, der regnes fra skifterettens afgørelse herom. Der henvises til betænkning nr. 957, side 148 f.

Som fremhævet i betænkningen (side 149) bør skifteretten sørge for, at beslutningen om indledning af gældssanerings sag straks bliver tinglyst på fast ejendom, der tilhører skyldneren.

Til § 207

Bestemmelsen svarer til § 14 i gældssaneringsudvalgets lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 150 ff. Den foreslåede bestemmelse, svarer til den i § 1, nr. 21, foreslåede udformning af konkurslovens § 171.

Til § 208

Den foreslåede bestemmelse svarer med redaktionelle ændringer til gældssaneringsudkastets § 17, stk. 1 og 2. Der henvises til betænkningen, side 153 f.

Til § 209

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer i realiteten til § 6, stk. 1, i gældssaneringsbetænkningens lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 143.

Stk. 2 svarer til betækningsudkastets § 17, stk. 3. Der henvises til betænkningen, side 154.

Til § 210

Bestemmelsen svarer til § 18 i lovudkastet i betænkning nr. 957. Der henvises til betænkningen, side 154 ff.

Til § 211

Bestemmelsen svarer til gældssaneringsudkastets § 15. Der henvises til betænkningen, side 152.

Til § 212

Den foreslåede bestemmelse svarer med redaktionelle ændringer til § 19 og § 22, stk. 3, i betækningsudkastet om gældssanering. Der henvises til betænkningen, side 157 og 158.

Til §§ 213–215

De foreslåede bestemmelser svarer med redaktionelle ændringer til §§ 20–22 i lovudkastet i betænkning nr. 957. Der henvises til betænkningen, side 157 ff.

Det følger af reglen i § 214, *stk. 1, 1. pkt.*, hvorefter skifteretten indkalder samtlige kendte fordringshavere og indehavere af særligt sikrede krav til mødet, at der også skal ske indkaldelse af fordringshavere ifølge betingede fordringer, som f.eks. kautionister. En sådan fordringshaver vil også kunne benytte sig af sædvanlige retsmidler over for skifterettens afgørelser.

Til § 216

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til § 6, stk. 2, og § 23 i lovudkastet vedrørende gældssanering. Der henvises til betænkningen, side 143 og 159 f.

Til § 217

Bestemmelsen, der regulerer forholdet mellem gældssanerings sag og forhandling om tvangsakkord, er ny i forhold til betækningsudkastet. *Stk. 1* indebærer, at gældssanerings sagen udsættes, såfremt der åbnes forhandling om tvangsakkord for skyldneren. Efter *stk. 2* bortfalder gældssanerings sagen, såfremt akkordforslaget stadfæstes.

Til § 218

De foreslåede bestemmelser svarer med redaktionelle ændringer til § 25 i gældssaneringsudvalgets betækningsudkast. Der henvises til betænkningen, side 161.

Justitsministeriet har fundet det hensigtsmæssigt i *stk. 2*, at medtage en regel, hvorefter det påhviler skifteretten, når gældssanering nægtes, eller skyldnerens begæring tilbagekaldes, efter at gældssanerings sag er indledt, inden en uge efter gældssanerings sagens slutning at underrette samtlige kendte fordringshavere herom, såfremt der har været udstedt proklama efter lovforslagets § 208. Dette svarer til, hvad der gælder ved tvangsakkord, jfr. reglen i konkurslovens § 183, stk. 2.

Til § 219

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* indebærer, at det praktiske arbejde i forbindelse med sagens behandling af skifteretten kan overlades til en af skifteretten antagen medhjælper. Bestemmelsen svarer til betækningsudkastets § 16, stk. 1.

Efter bestemmelsen i *stk. 2*, der svarer til § 16, *stk. 2*, i gældssaneringsudvalgets lovudkast, kan skifteretten beskikke en advokat for skyldneren, hvis der er særligt behov herfor. Advokatbeskikkelse er betinget af, at skyldneren opfylder de økonomiske betingelser for at opnå fri proces, jfr. retsplejelovens § 330, *stk. 1*, nr. 2. Det forudsættes, at beskikkelse af advokat kun vil komme på tale i rene undtagelsestilfælde. Behovet for vejledning af skyldneren vil i almindelighed kunne tilgodeses af den af skifteretten antagne medhjælper. Der henvises iøvrigt til betænkningen, side 153.

Til § 220

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til § 24 i lovudkastet i gældssaneringsudvalgets betænkning. Der henvises til betænkningen, side 160 f.

Til §§ 221–230

De foreslåede bestemmelser svarer med redaktionelle ændringer til §§ 26–37 i lovudkastet i betænkning nr. 957. Der henvises til betænkningen, side 161 ff.

Til kapitel 29

Kapitlet indeholder en række særlige regler om tilfælde, hvor en skyldner søger gældssanering i forbindelse med en konkurs. Også betænkning nr. 957 om gældssanering indeholder et særligt kapitel om sådanne tilfælde, der ofte vil kunne forekomme. Betækningsudkastets regler består i hovedsagen i en henvisning til, at de almindelige regler om gældssanering skal anvendes »med de fornødne lempelser«. Justitsministeriet har imidlertid ved udformningen af lovforslaget fundet det hensigtsmæssigt så vidt muligt at give mere detaljerede regler om disse tilfælde, navnlig med henblik på, at der i sager om gældssanering i konkurs i videst muligt omfang opnås en rationalisering og effektivisering af sagsbehandlingen, idet der i forbindelse med konkursboet allerede er tilvejebragt en lang række oplysninger, som ikke påny behøver at blive indhentet i forbindelse med gældssaneringsagen.

Til § 231

Denne bestemmelse angiver, i hvilke tilfælde de særlige regler om gældssanering i konkurs skal eller kan finde anvendelse.

Efter *stk. 1* skal reglerne i kapitel 29 anvendes, hvis skyldnerens bo, efter at der er indgivet begæ-

ring om gældssanering, tages under konkursbehandling (*nr. 1*), eller hvis en skyldner, hvis bo er taget under konkursbehandling, indgiver begæring om gældssanering inden skifterettens indkaldelse til afsluttende skiftesamling i konkursboet (*nr. 2*). I begge disse situationer bør konkursboet behandles og opgøres, inden der tages stilling til spørgsmålet om gældssanering, jfr. § 232 og bemærkningerne nedenfor.

I § 231, *stk. 2–3*, er medtaget nogle regler, der giver skifteretten mulighed for at bestemme, at kapitel 29 om gældssanering i konkurs skal anvendes. Det drejer sig efter *stk. 2* om tilfælde, hvor en skyldner, hvis bo er under konkursbehandling, indgiver begæring om gældssanering, efter at der er indkaldt til afsluttende skiftesamling i konkursboet, jfr. herved *stk. 1*, nr. 2. I sådanne tilfælde bør det ikke være udelukket for skifteretten, såfremt der er praktiske hensyn, der taler herfor, at lægge de oplysninger, som er fremskaffet i forbindelse med konkursbehandlingen, til grund ved behandlingen af gældssaneringsagen, selvom det måske af tidsmæssige grunde ikke er muligt at afsige kendelse om gældssanering samtidig med stadfæstelsen af udkastet til regnskab og udlodning i konkursboet.

Indkommer der en begæring om gældssanering fra en skyldner, hvis bo tidligere har været under konkursbehandling, og som er sluttet med en boopgørelse og udlodning til kreditorerne efter reglerne i konkurslovens §§ 151–152, vil gældssaneringsbegæringen meget ofte være motiveret af et ønske hos skyldneren om at få lettet den efter omstændighederne meget tyngende gældsbyrde, som hidrører fra kreditorer, som ikke fik deres krav dækket i forbindelse med konkursen. Ikke mindst i den første tid efter gældssaneringsordningens ikrafttræden vil sådanne tilfælde formentlig hyppigt forekomme. På den baggrund er der i *stk. 3* medtaget en regel, der giver skifteretten adgang til at bestemme, at gældssaneringsagen alene skal indledes for så vidt angår de fordringer, som var stiftet inden konkursdekretets afsigelse. Træffer skifteretten sådan bestemmelse, vil skifteretten kunne gøre brug af de oplysninger om gæld, fordringshaver m.v., som er fremkommet i forbindelse med behandlingen af konkursboet, således at disse oplysninger ikke påny behøver at blive indhentet i forbindelse med gældssaneringsagen. Derfor er det hensigtsmæssigt, at skifteretten i sådanne tilfælde kan gå frem efter de særlige regler i §§ 234–235 og 237, jfr. henvisninger hertil i § 231, *stk. 3*.

Til §§ 232 og 234

F.t.l. vedr. konkursloven m.m.

Bestemmelsen i § 232, der finder anvendelse i de i § 231, stk. 1-2, nævnte tilfælde med gældssanering i konkurs, indebærer, at gældssaneringskendelse tidligst kan afsiges i forbindelse med boets slutning, og at skifteretten i øvrigt bestemmer, i hvilket omfang gældssanerings-sagens behandling skal afvente konkursboets slutning.

I overensstemmelse hermed er det i § 234 bestemt, at skifteretten til brug for gældssanerings-sagen tilvejebringer de yderligere oplysninger, som ikke er eller bliver tilvejebragt i forbindelse med konkursbehandlingen.

Til § 233

Bestemmelsen præciserer, at kendelse om gældssanering i konkurs omfatter fordringer, der er stiftet inden konkursdekretets afsigelse, således at det er de samme fordringer, som behandles i forbindelse med gældssanerings-sagen og konkurssagen, jfr. konkurslovens § 38. Skifteretten har dog adgang til at bestemme, at gældssanerings-sagen alene skal omfatte fordringer, der er stiftet inden et af skifteretten fastsat tidlige tidspunkt.

Til § 235

Bestemmelsen indebærer, at det praktiske arbejde med behandlingen af skyldnerens begæring om gældssanering af skifteretten kan overlades til konkursboets kurator eller skifterettens medhjælper.

Til § 236

Bestemmelsen omhandler omkostningerne ved gældssanering i konkurs. Som udgangspunkt svarer disse regler til de foreslåede bestemmelser i §§ 203- og 220 om omkostninger ved sager om gældssanering uden for konkurs. I *stk. 2, 1. pkt.*, er der dog medtaget en særlig regel om tilfælde, hvor konkursboet sluttet med regnskab og udlodning til kreditorerne. I sådanne sager skal omkostningerne ved gældssanerings-sagen som udgangspunkt afholdes af konkursboet som massekrav sammen med de øvrige omkostninger ved boets behandling, jfr. lovens § 93, nr. 2. Da behandlingen af sager om gældssanering i konkurs i vidt omfang kan ske på grundlag af materiale, som tilvejebringes i forbindelse med behandlingen af konkursboet, vil omkostningerne ved gældssanerings-sagens behandling normalt være forholdsvis beskedne. Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten bestemme, at omkostningerne ved gældssanerings-sagen skal afholdes af skyldneren, jfr. *stk. 3*, og i sådanne tilfælde kan skifteretten betinge behandlingen af, at

41 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

skyldneren stiller sikkerhed, jfr. henvisningen i *stk. 1* til den foreslåede regel i § 203.

Til nr. 23

Bestemmelsen svarer til § 1, nr. 11, i gældssaneringsudvalgets lovudkast. Ændringen indebærer, at gældssanering sidestilles med tvangsakkord med hensyn til afbrydelse af forældelse.

Til nr. 24, 25 og 27

Ændringerne er af redaktionel karakter.

Til nr. 26

Bestemmelsen, der opregner hvilke skifteretsafgørelser, der ikke kan indbringes for højere ret, svarer med redaktionelle ændringer til § 1, nr. 12, i gældssaneringsudvalgets lovudkast samt § 1, nr. 10, i betalingsstandsningensudvalgets lovudkast. Der henvises til betænkning nr. 957, side 169, samt betænkning nr. 983, side 59.

Til nr. 28

Et særligt spørgsmål i forbindelse med en ordning med gældssanering uden for konkurs er, hvorledes sagerne skal fordeles mellem retterne i det storkøbenhavnske område. I betænkning nr. 957 foreslår gældssaneringsudvalget, at sager om gældssanering uden for konkurs skal behandles ved de enkelte byretter.

I høringssvaret fra Københavns byret er der peget på, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at også sager om gældssanering uden for konkurs, således som det tilfældet med konkursboer efter den gældende ordning, i det storkøbenhavnske område behandles af sø- og handelsretten i København. Dette synspunkt er tiltrådt i høringsudtalelsen fra sø- og handelsretten.

Justitsministeriet er enig i, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at sager om gældssanering uden for konkurs i det storkøbenhavnske område henlægges til sø- og handelsretten. På denne baggrund er den af gældssaneringsudvalget foreslåede ændring i konkurslovens § 4 (lovudkastets § 1, nr. 6) ikke medtaget i lovforslaget.

Den foreslåede ordning rejser særlige problemer på grund af de appelregler, der gælder vedrørende sø- og handelsrettens afgørelser. Efter den gældende ordning indbringes sø- og handelsrettens afgørelser således (direkte) for højesteret. Dette gælder også i konkurssager, jfr. konkurslovens § 211.

Det må forventes, at der – i hvert fald indtil der er fastlagt en nærmere praksis på området – vil blive indgivet et ret betydeligt antal begæringer om gældssanering. I overgangsperioden vil det næppe heller kunne undgås, at der vil blive tale om et ikke uvæsentligt antal appelsager vedrørende nyordningen. Det kan ikke anses for hensigtsmæssigt, at skifterettens afgørelser i gældssaneringssager skal kunne indbringes direkte for højestret, hvis berammelsestider i den senere tid er øget på grund af et stigende sagspres. Det skal i den forbindelse bemærkes, at mellem en tredjedel og halvdelen af samtlige sager om gældssanering skønnes at ville foreligge i det storkøbenhavnske område.

På den anførte baggrund foreslår justitsministeriet, at de gældende regler om appel fra sø- og handelsrettens skifteafdeling ændres, således at sø- og handelsrettens afgørelser i sager om gældssanering vil skulle indbringes for østre landsret.

Den foreslåede appelordning omfatter både afgørelser, som træffes ved behandlingen af sager om gældssanering uden for konkurs, og afgørelser vedrørende gældssanering i konkurs. Skifterettens afgørelser i sager om gældssanering vil skulle træffes enten ved kendelse eller beslutning, hvorfor appel vil skulle ske ved kære.

I medfør af retsplejelovens § 9 a, stk. 6, 1. pkt., tiltrædes sø- og handelsretten af 2 sagkyndige ved afgørelse af tvistigheder i konkursboer om, hvorvidt en anmeldt fordring skal anerkendes, såfremt sag til afgørelse af tvisten ville være en sø- eller handelssag (jfr. retsplejelovens § 6, stk. 5). Retten kan uden for de nævnte tilfælde tilkalde sagkyndige meddommere ved behandlingen af konkursboer, jfr. retsplejelovens § 9 a, stk. 6, 2. pkt.

Som følge af disse regler deltager sagkyndige ikke ved sø- og handelsrettens behandling af sager om gældssanering. Afgørelsen i disse sager vil således blive truffet uden en forudgående kollegial domstolsbehandling. Baggrunden for den gælden-

de særlige ordning om appel fra sø- og handelsretten til højestret er, at denne domstols afgørelser typisk træffes efter en kollegial behandling med deltagelse af fagkyndige meddommere. Som nævnt ovenfor vil dette ikke være tilfældet ved afgørelser i sager om gældssanering, og justitsministeriet har derfor fundet det naturligt, at appelreglerne udformes på en sådan måde, at appel (kære) i disse sager sker til østre landsret.

Til § 2

Den foreslåede ændring i gældsbrevslovens § 17 om adgang til at fremsætte indsigelser vedrørende fordringer, der er knyttet til et omsætningsgældsbrev, svarer til § 2 i lovudkastet i betænkning nr. 957 om gældssanering. Der henvises til betænkningen, side 169.

Til § 3

Til nr. 1–2

Den foreslåede ændring i retsafgiftslovens § 37, stk. 1, indebærer bl.a., at retsafgiften for behandling af konkursbegæring forhøjes fra 250 kr. til 500 kr.

De foreslåede nye bestemmelser i §§ 37 a og 37 b, stk. 1, medfører, at der ligesom for behandling af begæring om konkurs skal betales en afgift på 500 kr. for indgivelse af anmeldelse om betalingsstandsning eller begæring om gældssanering.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 37 b, stk. 2, skal der endvidere betales en afgift på 1.000 kr. for indledning af gældssaneringssag. Denne afgift svarer til, hvad der gælder med hensyn til forhandling om tvangsakkord (jfr. § 28, stk. 4, i lov om retsafgifter).

Til § 4

De foreslåede bestemmelser indeholder ikrafttrædelses- og overgangsregler.